

10 AASTAT ERNA RADADEL

KAITSE KODU!

4¹ 2003 (46)
KAITSELIIDU AJAKIRI

**MAAILMA RASKEIM
PATRULLRETK**

SPECIAL ISSUE OF ERNA RAID

HIND 25.00 KROONI

Vali tõeline elu! Vali politseikool!

Õppeaeg Pärnumaal Paikusel asuvas Politseikoolis on kokku 2 aastat.

Õppeajal on majutus ja toitlustus tasuta ning hea õppeedukuse korral on ette nähtud stipendium kuni 2100 krooni kuus.

Politseikooli õppeprogramm sisaldab erinevaid õigusaineid (kriminaalõigus, tsiviilõigus, riigiõigus), politseitööks vajalikke eriaineid (kriminalistika, politseitöö taktika, liiklusjärelvalve, relvastus, laskealane ettevalmistus) ning palju muud.

Politseikooli kandideerijale esitatavad nõuded

- vanus vähemalt 19 aastat
- keskharidus
- Eesti kodakondsus
- Täidetud ajateenistuse kohustus
- ei ole kohtulikult karistatud

Dokumentide vastuvõtu viimane kuupäev on 1. november

Kaitseliidu ajakiri
Kaitse Kodu!
Asutatud 11. september 1925

Väljaandja Kaitseliit
Ilmub kuus korda aastas.

Peatoimetaja:
Itn Ivar Jõesaar

Makett ja küljendus:
Matis Karu

Reklaam ja levi:
Virgo Tamm
kaitsekodu@hotmail.ee

Toimetus:
Riia 12, Tartu 51013
Telefon 07 314 151
Faks 07 314 150

Toimetuse e-mail:
kaitsekodu@kaitseliit.ee

Trükitud ASi Printall trükikojas

Toimetus kaastöid ei
retsenseeri ega tagasta.

Kaitsejõud Internetis:

www.kaitseliit.ee
www.mil.ee
www.mod.gov.ee
www.ksk.edu.ee
www.vdcol.ee
www.erok.ee
www.npkk.ee
www.orkester.mil.ee
www.erna.ee

KAITSE 4²⁰⁰³ (46/492) KAITSELIIDU AJAKIRI KODU!

SISUKORD

Foto: Olavi Punga

KAANELUGU:

**KÜMMET AASTAT ERNA
RADADEL**

Meelis Rätsep, leitnant, Sõjalis-Sportliku
Seltsi Erna president

LK 6–8

TEN YEARS ON ERNA LANES

Meelis Rätsep, Lieutenant, President of the
Military Sporting Society Erna

LK 26–28

VÕISTLEJAD, TEID OOTAB VÕITLUS

Tarmo Kõuts, viitseadmiral, Eesti kaitseväge juhataja

LK 4

COMBATANTS! YOUR FIGHT IS WAITING

Tarmo Kõuts, Vice Admiral, Commander of Estonian Defence Forces

LK 24

ERNAGA TIIR ÜMBER MAAKERA

Benno Leesik, major, Kaitseliidu ülem, Erna retke 2003 üldjuht

LK 5

ERNA HAS CIRCLED THE WORLD

Benno Leesik, Major, Commander of Estonian Defence League,
mander of Erna Raid 2003

LK 25

Erna retke sünniloost

LK 9–10

How the Erna Raid come to be

LK 29–30

Sõjaajaloo uurijad Erna võistluse korraldajatena

LK 11

**Researcher of military history organizing the
Erna-Competition**

LK 31

Soome sinibaretid kohtunikena

LK 12–13

Finnish Blue Beret Veterans umpires

LK 32–33

Naiskodukaitsjad Erna baaslaagris

LK 14–15

Members of naiskodukaitsse at Erna main camp

LK 34–35

Hiinlased tulevad võitma

LK 16–17

Chinese are coming to win

LK 36–37

Erna organisatsiooni süünd 1941. aastal

LK 18–22

Birth of the Erna-organization in 1941

LK 38–42

VÕISTLEJAD, TEID OOTAB VÕITLUS

Erna retk on tõeliste sõjameeste jõuproov. Rahvusvaheliste kaugluurevõistluste seas peetakse Erna retke üheks raskemaks. Kurnav võistlusrada paneb küsima, mis sunnib teid rajale. Mis sunnib erinevate riikide kutselisi sõjamehi ja ka pühapäevamilitaare igal aastal uuesti kokku tulema, et veeta aasta kõige ebamugavamad päevad Eestis rängal teekonnal Salmistust Kautlasse?

On see soov endi võitlusvaim proovile panna? On see kuulsusejahu, mis kannustab püüdlema võidu poole? On see ihalus teada saada oma vaimsete ja füüsiliste võimete tõelised piirid? Või on selleks ajajõuks soov omasuguste, hingelt läbi ja lõhki sõjameestega üle maailma kord aastaski kokku saada?

Eks omajagu ole kõik need põhjused olulised. Nende osa iga võistleja motiivatsioon on ilmselt erinev.

Tänavune kümnes võistlusretk võimaldab kõiki neid soove realiseerida päev kauem kui varem. Tuleb tarvitada vargsemaid liikumisviise kui varasematel võistlustel. See on oluline, sest kõrgtehnoloogilised jälgimisseadmed on jõudnud rajale ja õhuvaatluse ees on hooletud kaitseta. Need on uued väljakutsed.

Kümme aastat Erna retke näitab, et see võistlus on elujõuline ja leidnud väärrika koha omasuguste seas maailmas. Miks ta ei peakski olema, kui seda korraldavad pühendunud ohvitserid. Selle võistluse vaim saab tuge mälestusest vaprate eesti meeste võitlustest ikestatud maal 1941. aastal.

Algupärase Erna retke vaim määrab ka tänapäevase retke olemuse. Soomes kiirväljaõppe saanud ja laevadel ranniku lähistelega jõudnud Soome vormis Eesti vabaduse eest võitlevad mehed tegid selle teekonna läbi pidevas ohus. Neid ohustasid Punaarmee üksused ja metsikustega tuntuks saanud hävituspatalljonlased. Erna liikmed võitlesid end Kautla rabasse kohale. Nende jaoks ei olnud see võistlus. Neile oli see võitlus. Võitlus elu ja surma peale. Võitlus isamaa vabaduse eest.

Erna grupi mehi tasub rajal meenuutada ja mõelda endki võitlusse. Kaasnevate seltskondlike tegevuste tõttu ei ole tänased retked kindlasti nii sünged kui sõjaaegsete Erna meeste metsapäevad. Seetõttu võib vahel kippuda ununema ürituse, millel osalete, ajalooline hõng. Mõte võitlusele aitab aga hoida meelt selgena ja tahet tugevana.

Erna retk ei ole ju rahvasport, kus põhitähtis on osavõtt. See on sõjaline võistlus, kus kõige tähtsam on võit. Võitjad saavad ühel aastal olla korraga vaid ühe võistkonna liikmed, aga tahe anda endast parim, et saavutada võit, jääb. See tahe sunnib uuesti ja uuesti tagasi tulema, et võitjau kaitsta või see siis välja võidelda.

Jätkugu teil meelegindlust ja vastupidavust tänavusel võistlusel võidu poole püüelda.

Leidke endale ka võimalusi omasugustega võistlustrassi läbimise eel ja järel aktiivselt suhelda. Ärgu võidujahu pimestagu sõbrasuhteid.

Vintskust ja kindlat meelt teile rajal!

Tarmo Kõuts,
viitseadmiraal,
Eesti kaitseväge juhataja

Ardi Hallismaa

ERNAGA TIIR ÜMBER MAAKERA

Elujõuline tegevusvaldkond vajab traditsiooni. Eesti kaitsejõududes on üheks elujõulisemaks rahvusvaheliseks traditsiooniks kujunemas sõjalis-sportlik ettevõtmine Erna retk. Traditsiooni tugevust näitab selle lai haare ja müüdinähtis paigus nii Eestis kui ka meist tuhandete kilomeetrite kaugusel. Paljud Eesti sõjaväelased teavad pajatada oma rajatagustel reisidel aset leidnud kohtumistest, kus tihti ei teata midagi Eestist kui riigist, küll aga legendaarsest võistlusest Erna retk.

Mis on see fenomen, mis on teinud Erna retkest sellise ikooni, nagu see täna

on? Mis toob iga aasta augusti esimesel nädalal Kautla metsadesse kokku erineva kultuurilise, rassilise, soolise ja vanuselise taustaga sõjaväesportdihuvilisi kogu maailmast?

Usun, et igaüks, kes on aastate jooksul mingil viisil Erna karussellil kaasa löönud, tunneb seda sünergiat, mis seal tekib. Erna retk ei ole pelgalt sportliku mõõduvõtmise paik, see on koht, kus õpitakse koos töötama, võrreldakse üksteise oskusi ja kogemusi ning kokkuvõttes õpitakse üksteiselt.

Erna retk on näidanud, et hoolimata sellel osalejate erinevast päritolust ja

mõneti erinevatest protseduuridest, mis riigiti suuresti lahknevad, suudetakse teha kadestusväärset head tööd. Ka eksootilisematest paikadest pärit võistkonnad, kellel ehk algaastatel oli Ernal osalemisega raskusi, on suutnud siinsete reeglite järgi mängima õppida. Samamoodi on ka võistluste korraldajad aastate jooksul omandanud kogemusi arvesse võtnud, tagades Erna retke pideva arengu. Sest just areng on see, mis hoiab elus iga ettevõtmist ja toob igal aastal ikka ja jälle Ernale nii vanu olijaid kui ka sootuks uusi üritajaid.

Erna retke siseriiklikust tähtsusest kõneleb tõik, et juba mitmendat aastat valitseb Eestis nn ernahullus – mitmesuguseid sõjalis-sportlikke võistlusi korraldatakse juba kõikjal Eestis ja igal aastal. Neid on naistele ja meestele, pois-tele ja tüdrukutele, tsivilistidele ja sõjaväelastele. Need nad on ülipopulaarsed. Mõistagi terendab iga sellise võistluse starti asuja vaimusilmas suur Erna retk. Sellisena on Erna retk üks võimas vahend tervislike eluviiside ja sõjaliste ning looduses liikumise oskuste propageerimisel.

Keegi ei ole küll täpselt arvestanud, ent umbkaudselt kokku lüües on Erna retkel osalejad kümne aasta jooksul teinud julgelt ringi ümber maailma. Kuigi see ring on maha käidud siinsamas Põhja- ja Kesk-Eesti metsades ning soodes, kuid see ring ulatub piltlikult ka teistele mandritele. Lisaks Euroopa riikidele on tänaseks Erna retkel osalenud võistlejaid ka Aasiast ja Ameerikast ning ma olen kindel, et see ei ole veel kõik.

Oma kümne aastaga on Erna retk alles noor, aga oma eesmärgid on ta täitnud hästi.

On ju iga sõjaväelase peaeesmärgiks olla oma oskustes väga hea. Kui oled professionaal, siis sind kardetakse ja päriselt sõdida ei tule. Erna retkel osalejad ja selle korraldajad on oma ala parimad, seega omamoodi garantiiks paremale homsele.

Püss põösasse, ernakad!

Benno Leesik,
major,
Kaitseliidu ülem,
Erna retke 2003 üldjuht

KÜMMET AASTAT ERNA RADADEL

Erna retk on kujunenud populaarseks patrullvõistluseks, kus osalevad võistkonnad nii Eestist kui ka välisriikidest ehk teisisõnu – sellest on saanud rahvusvaheline jõuproov.

Olavi Punga

Meelis Rätsep, leitnant

Enamik lugejaid ilmselt teab, mis on Erna retk. Vähesed aga teavad, kuidas selle võistlusega algust tehti. Ega neid inimesi eriti palju olegi, kes selle sünni juures olid.

Alguse sai see kõik inimlikust huvist ajaloolise Erna grupi vastu. Seni olid liikvel ainult legendid Erna meestest ja nende imetegudest. Et õnnestus teada saada ajaloolise luuregrupi enam-vähem täpne marsruut, küpses ka otsus seda teekonda korrata.

Esimestena käis ernalaste marsruudi läbi Soome-Eesti ühisjagu. Mehed panid selga varustuse, said kätte kompassid ja korraldajad panid nad Salmistu randa maha. Igaks juhuks oli kaasas ka raadiojaam. Aasta oli siis 1993 ja Moskvas suhteliselt keeruline olukord, seetõttu olime valmis mehed koheselt trassilt ära tooma.

Esimene võistlus

Ometigi liikus ajalugu juba ilmselt ettemääratud rada pidi. Moskva probleemid said positiivse lahenduse ja ka esmane Erna teekonna läbimine lõppes positiivselt. Selle käigus selgus, et tee on tänapäevalgi läbitav. Otsustasime korraldada esimese võistluse Erna retke nime all. See 1994. aasta jõuproov oli Eesti-sisene, kus osalesid kaitseväge ja Kaitseliidu võistkonnad. Võistluste baaslaager asus Aegviidus.

Sellelt esimeselt jõukatsumiselt meenub omamoodi huvitavaid seiku. Näiteks nägi Aegviidu elanikkond esimest korda korraga nii palju Eesti sõdureid. Ega neid ju veel suurt mujal kui paraadidel näha polnudki.

Huvitav vastukaja oli ka pressis. Eesti ajakirjandus hoidus millegi erilisega silma torkamast. Aga koheselt olid kallal "söbraliku naaberriigi" lehed ja hakkasid liikuma esimesed legendid nüüd juba praeguse Erna kohta. Said alguse jutud, et oleme Eesti neonatsid ja Saksa politseiüksuse järeltulijad ja mida kõike veel.

1995. aastal andsid Erna retke võitjatele auhinna kätte leitnant Tõnu Piip, nooremleitnant Meelis Rätsep, kaitseminister Andrus Öövel ja kolonel Arvo Sirel ning ajaloolise Erna grupi liige Mihkel Simmo.

Prizes to the winners of Erna Raid were presented by lieutenant Tõnu Piip, 2nd lieutenant Meelis Rätsep, Estonian Minister of Defence Andrus Öövel, colonel Arvo Sirel and a member of historical Erna group Mihkel Simmo.

Seepeale tekkis idee luua Sõjalis-sportlik Selts Erna (SSS Erna), et mitte lasta ametlikke struktuure laimuga üle valada.

Erna seltsi loomine

Ja loodud Erna Selts saigi. Asutamine toimus juba samal, 1994. aastal toonase kaitseministeeriumi ruumides Tallinnas Pikk 57. Et tegu oli sõjalise spordialaga, pidime seltsi põhikirja ja muu registreerimiseks olulise dokumentatsiooni laskma igaks juhuks kinnitada ka Eesti Vabariigi valitsusel.

Praegu, kui ma neid ridu kirjutan, on mu ees üks oluline ajalooline dokument. See on valitsuse istungi protokoll 11. aprillist 1995, mis annab kaitseministrile loa registreerida Erna Selts. Sellega algas asjade loomulik käik. 8. mail 1995 andis toonane kaitseminister Andrus Öövel korralduse selts registreerida. Nii et seltsi loomine algas kaitseminister Enn Tupi ajal ja registreeritud sai see Andrus Ööveli ajal.

See aitab ümber lükata ka ühe väärväite. Nimelt on SSS Erna paljude arvates isamaaliitlaste üllitis ja soosinguallane. Tegelikkus on hoopis teine. Selts ei kasuta ühegi partei soosingut, vaid kor-

raldab võistlusi ja muid üritusi oma liikmeskonna ja tegelikkuses suuresti ka osalejate toetusel, sest kui poleks osalejaid, poleks ka võistlusi.

Erna retk iga-aastaseks jõuprooviks

Edaspidi hakkasime Erna retke korraldama igal aastal. Eks esimesed võistlused olnud ilmselt suhteliselt algelised, praeguste jõuproovidega neid võrrelda ei saa – olime alles algajad, korraldustöö kogemusteta. Aga öeldakse, et elu õpetab. Tundub, et oleme kümne aasta-ga üksjagu arenenud ja targemaks saanud. Vähemalt teame, kui suur on sellise võistluse organiseerimiseks kuluv töömaht ja oleme korralduskogemuste võrra rikkamad. Meil on olnud nii äpardusi kui ka õnnestumisi. Nende kaudu on kujunenud Erna retk selliseks, nagu see tänavu välja jääb.

Juba alguses kujunes välja põhituumik, kelle õlgadel oli suurem osa võistluse korraldustööst. Arvuliselt oli ja on see senini kuni 15 inimest, kuid koosseis on muutunud. Muutunud sellepärast, et paljud tegevteenistuses olevad

inimesed on sunnitud töö tõttu lisakoormust vähendama või loobuma teenistuskoha muutuse tõttu aktiivsest osalusest. Kuid see ei tähenda, et nad oleksid seltist eraldunud, sest nad on siiani võimastust mööda seltsi tegevust toetanud.

Nii hakkas tuntuks saanud võistlusarenema. Ei läinud enam kaua aega, kui Vaivara vald ja muinsuskaitstjad algatasid talvise patrullvõistluse Utria dessandi ja pöördusid selle läbiviimiseks Erna Seltsi poole. Nüüdseks on ka sellel võistlusel viis korda jõudu katsutud. Siiani on seal küll osalenud vaid Eesti võistkonnad, kuid kavas on muuta seegi jõuproov rahvusvaheliseks. Senini pole me seda teinud ühel põhjusel: talved on Eestimaal erinevad ja seetõttu peame arvestama ka erinevate ja muutlike ilmaoludega.

Utria dessandi ajal oleme kogunud temperatuuri +5 kuni -38 kraadini. On ka olnud pinnatuisku ja peent vihma. Õnneks või õnnetuseks pole veel kogutud käredat külma koos suure tuisuga. Seegi oleks vajalik kogemus – kuidas muidu praktikas kogemusi saada, kui mitte ise läbi elada. Teoorias võime teada, aga elu on näidanud, et teooria erineb praktikast pahatihti kardinaalselt.

Nüüdseks on ka üsna populaarseks muutunud ka Erna matk. See on igas eas ja elualal tegutsevate tavakodanike üritus. Matka korraldavad koos Erna Seltsiga skaudid. Nüüdseks juba kolm korda korraldatud ettevõtmine tõmbab ligi üha enam osalejaid – tänavu on neid oodata enam kui 150.

Kõik need võistlused on ellu jäänud tänu koostööle kõikide Eesti jõustruktuuride ja ministeeriumidega.

Tänavune Erna retk

Nüüd pisut hetkeseisust. Igal aastal on osalevate välisriikide hulk olnud erinev. See on ka mõistetav, sest enamasti osalevad tegevteenistuses olevad üksused ja nende kohaletulek sõltub suuresti maailma poliitika "kehateemperatuurist". Kui ikka on tekkinud "palaviku tunnused" ja on temperatuur mõnes kohas lakke kerkinud, on selge, et üks või kaks end eelnevalt registreerinud riiki võistlema ei tule. Võib aga julgelt öelda, et osaleda tahtvate riikide hulk kasvab iga aastaga. Seni võistlusel osalenud riikide nimikirjas on USA, Saksamaa, Prantsusmaa, Itaalia, Holland, Soome, Rootsi, Norra, Taani, Hiina, Leedu, Läti, Rumeenia ja Suurbritannia.

Vaatlejatena on käinud kohal veel mitmed riigid ja lahkunud heade mulje-

Olavi Punga

1995. aastal kasutati Erna retke lasketiirus veel Soome päritolu vintpüssi SKY.
In 1995, in the rifle-range of Erna Raid, Finnish rifles SKY was still used.

Olavi Punga

1996. aasta Erna retke võistlejate paadidessant suundumas Salmistu randa.
The boat landing of Erna Raid competitors moving towards Salmistu beach.

Erna retkel osalejate hulgas on olnud ka Prantsuse sõjaväelased.
Also French military men have been among Erna Raid participants.

tega. Arvan, et nende osalemine Erna retkel on vaid aja küsimus. Kõige parema hinnangu võistlusele on andnud prantslased, kes ütlesid, et stardis nad ei uskunud end seda võistlust lõpetavat, kuid lõpetasid siiski ja said tänu sellele parima kogemuse, mida kunagi saanud olid. Nimmelt õppisid nad ennast tundma ja oma võimeid hindama ning usaldama.

Eks see võistlus olegi eelkõige jõukatsumajate võitlus iseendaga ja enda võimete tunnetamine. Loomulikult on väga oluline ka meeskonnatöö – selleta pole lootust esikümnesse tulla. Kõik ülesanded on mõeldud eelkõige meeskonnatöök. Eks see ole ka tegelik dessandisituatsioonis nii.

Seni on osalenud võistkondade tase olnud üsna tugev, kuid siiski peab nentima, et Eesti võistkondade tase on hakanud vaikselt langema. Ei tea, milles on põhjus, kuid näiteks eelmise aasta võistlus näitas, et laskmisega on lood suhteliselt nigelad, luureülesandel ilmneneb, et tingimärke ei tunta, ja teadmistega lahingutehnikast on lood samuti kehvad. Füüsilise vormiga on veel asjad enam-vähem normaalsed.

Organisaatorite poolt on seda võistlust iseloomustada keeruline. Iga võistlus erineb teistest sisult ja eks erinevad ilmaoludki aita vahet suurendada. Usun, et kõik need, kes on kaasatud korraldustöösse, on saanud kasuliku ja huvitava kogemuse.

Võistlus on lõppenud. Elagu võistlus!

Uue võistluse korraldamine algab tegelikult ju vahetult pärast eelmise lõppemist. Ka esimesed sooviavaldused järgmisel aastal osaleda laekuvad kohe pärast Erna retke. Trassi eelnev ülevaatus tehakse sügisel, üheaegselt Utria dessandi ettevalmistusega. Käiakse 4-5 korda maastikul marsruudi erinevaid variante otsimas. Põhiline marsruut saab paika tavaliselt juba detsembriks. Loomulikult keskendub sel ajal peamine tegevus Utria dessandi korraldamisele.

Seejärel algab nn peenem töö ehk marsruudi lõpliku variandi määramine ja kirjavahetus maavaldajatega. Iga marsruut, mille selts ette valmistab, häälestatakse läbi. See tähendab, et neli inimest võtavad varustuse selga ja käivad trassi läbi, et saada teada punktist punkti jõudmise orienteeruvad ajad. Seejärel paneme jälle pead kokku ja kogemuste põhjal liidetakse juurde mõned koefitsiendid, mille tegelikkuses annavad

Pärast võistlust on kõigil osalenutel olnud võimalus lõõgastuda ja vennastuda lõpubanketil Tallinna Lillepaviljonis.

After the competition Erna Raid, all participants have a chance to enjoy themselves at a banquet in Tallinn Flower Pavilion.

juurde vastutegevus, orienteerumisel eksimine, võistluspinge ja ka loomulikult maastiku omapära ja ilmastik.

Viimasel ajal on kõigil võistlustel kaks ajagraafikut: üks vastab normaal-, teine rasketele tingimustele. Võistkond saab kätte selle paketi, mis vastab võistluste oludele. Loomulikult ei näe kõiki asjaolusid ette ja alati peab valmis olema ka muutuste tegemiseks võistluste kestel. Ka see on loomulik, et kõigile võistkondadele meelepärast graafikut teha ei saa – on tugevamaid ja nõrgemaid meeskondi.

Kapten Tõnu Piip (7.12.1953–12.08.2000)
Erna retke ülesandeid nuputamas.
Captain Tõnu Piip (Dec 7, 1953 – Aug 12, 2000) contriving tasks of Erna Raid.

On olnud ka olukordi, kus maavaldaja vaatamata eelnevale kooskõlastusele otsustab viimasel hetkel ümber ja marsruuti tuleb muuta vahetult enne võistlust. Seega kordub suur osa ettevalmistustööst. Enamasti oleme aga saavutanud kompromissi, mis rahuldab mõlemaid pooli.

Sama suurt rolli mängib ka logistiline pool. Kui logistika ei tööta korrektselt, pole ka lootust, et võistlus kulgeks normaalselt. Üsna varakult tuleb planeerida nii transport kui ka toitlustus jms. Ka trassi ettevalmistusel oleme jälginud seda, kuhu saab masinatega ligi ja kuhu ei saa. Sisuliselt on meil võistluste maalaal teada ka iga silla tegelik kandevõime. See kõik on vajalik teadmaks, kuhu võib milliseid masinaid saata.

Üsna mõttetu on kirjeldada kogu võistluse ettevalmistust. See lühike esemaste tööde kirjeldus on vaid selleks, et näidata, kui pikalt kestab ühe võistluse ettevalmistus. Üldkokkuvõtteks võib öelda, et trassi personalil ja ka minul on võistluste ajaks marsruut ja trassi lähim ümbrus pähe õpitud.

Kui saaks ajaratast kümme aastat tagasi keerata, ega siis midagi muudaks küll. Kõik on läinud loomuliku rada koos tõusude ja mõõnadega. Võib ainult öelda, et selle möödunud kümne aasta jooksul on põlve otsas alanud üritus arenenud kiiresti ja jõudsalt. Alustades ei julgenud keegi uskuda, et jõuame kunagi sinna, kus praegu oleme. Seda sai üksnes loota. ■

Leitnant Meelis Rätsep on Sõjalis-Sportliku Seltsi Erna president.

ERNA RETKE SÜNNILOOST

Minu silmis kuulus Erna grupi tegevus maast-madalast nende teemade hulka, millest kodus räägiti, aga koolis kästi suu hästi kinni hoida, sest kokkupuuteid Erna grupiga oli juhuse tahtel nii mu emal kui ka isal.

Olev Raidla

Minu emapoolne onu Oleg Marnot õppis aastatel 1939–1940 sõjaskooli viimasel kursusel suurtükiväe erialal ja tegi selle kõrval hoolega sporti, saavutades ratsutamises ja suusahüpetes ka mõningase tuntuse. Õnnetul kombel murdis ta aga 1940. aasta talvel hüpates reieluu ja arvati seetõttu 1940. aasta mais sõjakoolist lipnikuna reservi. 1940/41. aasta talvel töötas ta Otepääl suusatreenerina.

Oleg Marnot ja Erna grupp

Juulis 1941 osales Oleg Marnot metsavendade grupiga Tartu vabastamises ja siis saatsid sakslased ta lennukigaa Soome, kus Erna grupil nappis nende arvates sõjalise ettevalmistusega mehi, s.t ohvitseri. Sealt tuli ta Erna grupi täienduse eesotsas juuli lõpus langevarjuga Kautlasse ja langes paar päeva hiljem põgenike taandumist kattes lahingus hävituspataljoni vastu kuulipildujavangust tabatuna koos lennuväeallohvitser Rosinaga. Õigemini langes ta küll surmavalt haavatuna vangi, kuid teadaolevatel andmetel suri õnneks enne, kui nõukogulaste kannupoisid jõudsid oma tavapäraseid ülekuulamisprotseduure teostama hakata. Küll aga õnnestus neil tema isik kindlaks teha ja paar päeva hiljem istusid tema kaks õde juba Pagari tänava keldris (vanem vend major Rudolf Marnot teenis 1940. aastal Kalevi pataljoni kompaniülemana, temal õnnestus juulis 1941 Tallinnast lahkuda ning ta varjas end sel ajal metsas ja Kuusalu kiriku õpetaja Albert Roosvaldi abiga pastoraadi pööningule ehitatud peidikus).

Õed viidi koos mitmesaja teise naisvangiga laevaga Leningradi (teel kuulsid nad valvurite jutuajamisest esimest korda, et nende vend *banditskoi šaikoi komandoval* ja on lahingus langenud) ning sealt edasi Irkutski lähedale, tsaarriaegsesse Aleksandrovski kesketapivanglasse, kus neid peeti kinni kuni 1942. aasta suveni.

Õnneks olid Saksa või Soome lennukid aidanud esimestel NKVD uurijatel koos oma toimikutega sattuda Tallinnast põgenemisel kalade toidulauale, nii et uuel uurimisel saadi anda vanemate ja kogenenumate vangide juhatuste kohaselt juba kaalutletumaid ja väga apoliitilisi vastuseid. Ilmselt olid ka kohalikud uurijad üle keskmise intelligentsi ja alla keskmise teenistusalase usinusega, nii et õed vabastati süütõendite puudumise tõttu (üsna haruldane lahendus NKVDs) 1942. aasta suvel ja juba 1945. aasta augustis jõudsid nad Eestisse tagasi.

Vanem vend oli augustis 1942 Idarindel langenud, Tallinna korteris elasid juba "vabastajad", koduse vara jäänused olid heade ja mitte nii väga heade inimeste hoole all ning teadjamad soovitasid õekestel Tallinnast eemale hoida. Tuttavate tuttavate kaudu jõudsid naised Kuusalusse, kus õpetaja Roosvalt nüüd neile peavarju andis.

Isa mälestused juulihommikust 1941

Isapoolne suguvõsa on teadaolevatel andmetel umbes kolmsada aastat elanud Harjumaal Kuusalu kihelkonnas Kiiu vallas ja sellesse kuuluvad inimesed on tegelnud talupidamise ja sepatööga. Noorena unistas isa rannapoisina küll mereleminekust, kuid et Esimene maailmasõda ja Vabadussõda olid perest korralikku verekümnist võtnud, ei lasknud naispere ainsat järelejäänud mehepoega mitte suurde ilma kolama, vaid pani talutööle. Noorel mehel jäi selle kõrval aga aega ka maadlemiseks, pasunapuhumiseks ja Kaitseliidu mereüksuses kaasalöömiseks.

Ühel 1941. aasta juulikuu varahommikul koos onuga koera haukumise peale välja läks, nägid nad läbi hommikuse udu suuremat salka mehi mereäärset heinamaad ületamas ja naabertalu Lõpeveski poole metsa suundumas. Mis mehed need olid, kust tulid ja kuhu läksid? Segastel aegadel polnud seda eriti mõttekas pärima tõtata. Pilt sai selge-

maks mõned tunnid hiljem, kui kogu pere istus punaväelaste püssitorude ees ja talus käis korralik puistamine. Otsiti merelt saabunud Soome diversante, seega Salmistu rannas maabunud Erna meredessandi mehi, kelle eesotsas oli major Kurg.

Sügav hommikuuni, nõrgad silmad ja olematu keeleoskus ei võimaldanud üllatunud pererahval närvilistele külastele kohe kuidagi kasulik olla. Diversante ei leitud majast, aidast ega heinaküünist, märkamata jäi ka laual olnud hunnik vanu ajalehti Uus Eesti ja nende all lebanud 7,65 mm FN Browning, mis isal Kaitseliidu relvade üleandmisel oli kahe silma vahele jäänud.

Läbi otsiti ka kõik naabertalud ja see oli meestele koos mobilisatsioonikäsuga selge märk, et aeg on metsa minna. Püstol kulus ära aga paar nädalat hiljem, kui paar punaluurajat hakkasid rinnetevahelises talus naisi tapma ja vägistama. Ühel õnnestus ilmselt siiski jooksu panna.

Töeterad nõukogude ideoloogilises propagandajutus

Mulle olid kasulikud ka koolis korraldatud kohtumised vaprate töörahva õnne eest võitlejatega, sest suulistel esinemistel lipsas nende juttu teinekord kogemata tõeraasukesi, mis kirjasõnas oleks välja tsenseeritud. Päriljaljakas oli poistel kuulata, kui kuivetunud Juliana Tellmani nimeline olevus magusa hääleväerinaga meenutas, kuidas "meie, noored tütarlapsed, sitsikleidikesed seljas, käisime 1917. aasta suvel madruseid sütitamas".

Pisut teistsugune värin oli ühe kohaliku partorgi hääles, kes meenutas Erna bandiitide ja muidu metsavendade püüdmist 1941. aasta suvel Lõuna-Harjumaal ja Järvamaal. Sõitnud nemad öösel autodel, röömsad komsomolilaulud huultel, kodanlikke jätiseid ja fašistide sabarakke ning mobilisatsioonist kõrvalehoidjaid nuhtlema, kui neid metsateel paari granaadiga olevat tervitatud. Partorgi

viha selliste Erna mõrtsukate vastu oli ka veerandsaja aasta järel üsna vägev.

Kokkuvõttes – sellest siis ka huvi kirjaliike allikate vastu, mida korralik inimene tavaliselt oma raamaturiiuilile tolmuma ei ostnud, ja arusaamine, et nõukogude ajalookirjanduses on tõde vaelega heal juhul pooleks.

Tänase Erna retke sünd

Erna retke nimelise patrullvõistluse ideeni jõuti septembris-oktoobris 1993 tookord Pikas tänavas asunud kaitseministeeriumi 13. toas, kus informatsiooni kogumise ja analüüsimisega tegelesid praegune ajalookirjanik Mati Õun, arhiivaar Tiit Noormets, füüsikateoretik ja IT asjatundja Avo Saluste, Laidoneri muuseumi teadusdirektor Leho Lõhmus, piisut hiljem seltskonnaga ühinenud praegune kaitseministeeriumi kõrge ametnik ajaloolane Toe Nõmm, allakirjutanu ja Kaitseliidu peastaabis teeninud toonane nooremleitnant Meelis Rätsep.

Leitnant Rätsepa jutust kuulsime, et rühm kaitseliitlasi oli ihu ja vaimu karastamise huvides Erna põhigrupi marsruudi läbi käinud. Sõnast hakkas kasvama sõna, mõtted edenema ja jõudsimegi selleni, et võiks korraldada sellel rajal sõjalis-sportliku võistluse.

Kuid ideed oleksid jäänud ideedeks, kui neid poleks toetanud tollane kaitseministeeriumi kantsler Hannes Walter (praegu Laidoneri muuseumi direktor).

Mida tahtsime saavutada? Tegelikult oli algusest peale ka kaugemaid eesmärke, kui pelgalt rajal rassimine. Mõned punktid allakirjutanu subjektiivselt lähenemisest mõjutatud järjekorras.

- Nõukogude psühholoogilise sõja stereotüüpide murdmine.

Need stereotüübid põhinesid mustvalgel vastandusel: õilsad nõukogude internatsionalistid, antifašistliku võitluse rüütliid ja helge tuleviku loojad kontra fašistlikud mõrtsukad ja end nendele naha ja karvadega maha müünud kodanlistest natsionalistidest jäti- sed. Lisandub õigustus: nende küüditamine ja tapmine võis olla ehk tõesti isegi nõukogude seadusandluses lubatud protseduurireeglite piire ületada, kuid nõukogude võim võis juhul, kui nad tõesti midagi ei olnud teinud, oma piiritus headuses ja lõputus humanisuses inimesi ka tagantjärele rehabiliteerida. Kindlasti ei kuulunud rehabiliteerivate hulka aga need, kes tegelikult, relv käes, nõukogude okupatsiooni vastu võitlesid.

Erna retk oli algusest peale mõeldud ka lähendama erinevaid Eesti jõustruktuure. Piirivalveameti võistkond on võistlusel läbi aegade häid tulemusi saavutanud. Since the beginning, Erna Raid was meant to approach different Estonian force structures. The team of Estonian Border Guard has achieved good results during the times.

Selliste propagandastereotüüpide loomise ja elus hoidmise peamine mõte ei ole kaugeltki ainult oma tegevuse tagantjärele õigustamine. Nõukogude propaganda sügavamaks eesmärgiks on anda õppetund praegusele ja tulevasele põlvkonnale – need, kes astusid, astuvad või peaksid astuma relv käes meie vastu, on kurjategijad ja roimarid, kelle süü ei aegu ja kellel pole lootust mingit halastust. Lühidalt öeldes, Eesti relvastatud vastupanu ja sealhulgas Erna grupi laimamine on osake praeguse ja tulevase vastupanutahte murdmise abinõudest.

- Eesti jõustruktuuride üksteisele lähendamine.

1990. aastate algul oli selgelt näha katseid lüüa kiilu kaitseväge ja politsei, eriti aga Kaitseliidu ja politsei vahele, leidmaks ettekäandeid Kaitseliidu likvideerimiseks. Eesmärgiks oli tuua kaitse- ja siseministeeriumi haldusala rahvas kui mitte ühisele võistlusrajale, siis vähemalt ühtsama regulaarset üritust korraldama.

- Rahvusvahelisele areenile jõudmine, see on ideoloogilisest surutisest (vt stereotüüpide murdmine) väljamurdmine.

- Kaitseväge ja Kaitseliidu üksuste taktikalisele arengule jõudumööda kaasaaitamine.

- Operatiivjuhtimise taseme edendamisele kaasaaitamine (kui vaatame Erna retke võistlejad ja vastutegevuses osalejaid

ühse tervikuna, saame ürituse, millel on mitmeid sisekaitseõppuse tunnuseid.

Retke ülesannete väljakujundamine

Trassi ja võistluselementide arengu kohta kehtib reegel, et relvastus määrab suuresti taktika. Kaitseväge tehniline areng on võimaldanud aasta-aastalt vähendada n-ö improviseeritud elementide osa. Teisalt on uued piirangud ja raamid tulnud seoses Eesti seadusandluse arengu ja NATO protseduuride rakendamisega.

Loodetavasti on oma kohta leidmas ka Erna konverentsid, kus juba kahel aastal on käsitletud riigikaitsealaseid teoreetilisi küsimusi. Võitleja, kellel on ainult tehnilised teadmised ja oskused, on tihti ainult pool võitlejat. Kui sellele aga lisandub laiem arusaamine oma kohast, ülesannetest ja võimalikest lahendustest, võib üks mees olla väljas mitme eest, ja seda mitmel rindel.

Loodetavasti õnnestub sügiseks kavandatud konverentsil sügavamalt arutada, milline võib olla Eesti reaalne koht NATO ning milliseid vanu ja uusi nõudeid tuleb meil uues julgeolekupoliitilises situatsioonis arvestada ehk kuidas uus julgeolekupoliitiline keskkond võib mõjutada Eesti riigikaitse strateegiaid.

On hea tunne, et Erna retke idee pole läinud mitte ideedemaale tagasi, ja kui ta just ei lokka ega õitse, siis vähemasti kasvab meie õhukese huumusekihiga kaetud pinnasel visalt edasi. ■

SÕJAAJALOO UURIJAD ERNA VÕISTLUSE KORRALDAJATENA

Tiit Noormets, sõjaajaloolane

Erna võistlus sai alguse eestlaste ja soomlaste koostöös, nii nagu 1941. aasta Erna luuregrupi tegevus. Mõtteid legendaarse luuregrupi tegevuse jäädvustamisest, sh nende teekonna kordamisest liikus juba enne Eesti taasiseseisvumist, kuni 1993. aastal jõuti nii kaugele, et grupp Soome vabatahtlikus riigikaitsetöös osalevaid mehi ja Eesti kaitseliitlasi käisid läbi kunagise Erna grupi marsruudi. Maastikul võis veenduda, et siin saaks korraldada sõjalis-sportliku võistluse.

Kuulsin sellest mõttest esimest korda tollase nooremleitnandi Meelis Rätsepa suust, kes oli ja on tänaseni võistluse korraldajate eesotsas. Mõte sündis kaitseministeeriumis, kus tollal töötas ühes toas sõbraliku perena mitu sõjaajaloolast. Et olin Erna grupi ajalugu uurinud ja sellest juba ammu ajakirjanduses kirjutanud, olin mõttega igati päri. Asja arutades jõudsimme järeldusele, et võistlus peab olema võimalikult raske, reaalsele olukorrale lähedane. Kõik me, kaitseministeeriumi sõjaajaloolased, oli-

me ka Eesti Akadeemilise Sõjaajaloo Seltsi asutajaliikmed ja esimese Erna võistluse korraldamine 1994. aastal saigi teoks selle seltsi egiidi all.

Miks nii? Sõjaajaloolased on ju pigem kabinetiteadlased kui metsas mütatajad. Asi oli selles, et nii nagu Erna on olnud läbi aegade üks Eesti vabadusvõistluse sümboloid, on see samas olnud ka Nõukogude propaganda vale ja laimu sihtmärgiks. Tollal, kümmekond aastat tagasi, polnud laimamine veel minevik. Pärast esimest Erna võistlust Moskvasse sõitnud, võisin ma Vene ajalehtedes imetleda artikleid, mille juures olevatel karikatuuridel oli meid kujutatud ilgete madudena, kellel peas haakristimärgiga kiivrid.

Ka mõni kohalik vene ajakirjanik, kes oli võistluse avamisel kohal, oli meeletatult lausa ründavalt vaenulikult. See tõttu arvas Meelis Rätsep, et oleks rumalus jätta kaitseministeerium või kaitsejõudude peastaap nende hammaste vahele. Sõjaajaloo Seltsi nime oli selles mõttes ohutu kasutada. Tegelikult oli seltsi nime kasutamine omamoodi maskeerimine, sest kogu töö võistluste organi-

seerimisel ja läbiviimisel tegi korraldustoimkond, kuhu kuulusid peamiselt elukutselised sõjaväelased Kaitseliidust ja kaitseväest.

Tolleaegne kaitseminister Enn Tupp toetas ideed täielikult. Natuke vaeva nõudis asja selgitamine kaitsejõudude peastaabis, kuid ka sealt saadi toetus. Riigikaitseraha ei antud aga sentigi, korraldajad pidid leidma sponsorid. Nad ise tegid kogu suure korraldustöö ära puhtalt entusiastist.

Asi õnnestus igati. 1994. aasta augustis peeti esimest korda Erna võistlus, mis sellest ajast peale on kordunud igal aastal.

Erna võistluse algatajad seadsid endale suured eesmärgid: panna alus võistlusele, kus praegused kaitseliitlased ja kaitseväelased saavad oma sõjalist ja kehalist ettevalmistust kontrollida, edendada üldiselt sõjanduslikku sporti ja viia Eesti rahvusvahelisse sõjalis-sportlike võistluste maailma. Kõik need eesmärgid on saavutatud. Erna esindab omal alal Eestit sama edukalt nagu näiteks Jaan Kross kirjanduses ja Arvo Pärt muusikas. ■

ERNA PARIMAD LÄBI AEGADE

1994

1. Kaitseliit (jagu 2)
2. Kaitsejõudude peastaap (jagu 5)
3. Kaitseliit (jagu 1)

1995

1. Soome
2. Kaitseliidu Võrumaa malev
3. Jõhvi Päästerügement

1996

1. Taani I
2. Piirivalveamet
3. Autokompanii

1997

1. Piirivalveamet I
2. Kaitseliidu Võrumaa malev
3. Piirivalveamet II

1998

1. Kaitseliidu Alutaguse malev

2. Päästeamet
3. Hiina

1999

1. Piirivalveamet
2. Kalevi Üksik-jalaväepataljon
3. Kaitseliidu Pärnumaa malev

2000

1. Piirivalveamet
2. Norra I
3. Kaitseliidu Harju malev

2001

1. Kaitseliidu Järva malev
2. Soome II
3. Piirivalveamet

2002

1. Hiina II
2. Hiina I
3. Kaitseliidu Harju malev

Olavi Punga

Aegade side: 1995. aastal võitis Erna retke Soome võistkond. The link of times: a Finnish team won Erna Raid in 1995.

SOOME SINIBARETID KOHTUNIKENA

Tänavu täitub üheksa aastat päevast, mil Soome rahutagamissmissioonide veteranid osalesid esimest korda rahvusvahelisel patrullvõistlusel Erna retk.

**Inko Jansson,
Helsinki Sinibarettide Ry**

Ettepaneku Soome sinibarettide värbamiseks tegi 1995. aasta suvel Juha E. Tetri, eesmärgiks nende kasutamine erapooletute kohtunikena ÜRO lipu all. Ta kirjeldas tulevikku nii kaasakiskuvalt, et kaheksa rahuvalveveterani otsustas väljakutse vastu võtta.

See oli Erna retkel esimeste välisvõistkondade osalemise aasta. Aja jooksul on võistlusest saanud tähtis ja üsna silmapaistev osa Soome sinibarettide rahvusvahelisest tegevusest. Kuid toona olid teadmised ees ootavast tegevusest minimaalsed. Ent olime ennegi täitnud välismaal ülesandeid, kus tuli nupukuse ja leidlikkuse abil üleskerkinud takistused ületada. Ja seda on tulnud teha hiljemgi.

Aastad kohtunikena

Algusest peale on meie ülesandeks olnud tegutseda kohtunikena ülesannete lahendamise ja vastutegevuse juures, samuti korraldada võistlejate varustuse kontrolli nii stardis kui ka finišis. Esimestel aastatel muutis meie töö keeruliseks üldise arusaama puudumine kohtunike

Olavi Punga

**Soome rahuvalveveteranidest vahekohtunikud 1995. aasta Erna retkel.
Finnish peacekeeping veterans as umpires at Erna Raid in 1995.**

tegevuse eesmärkidest, samuti eelneva info puudumine võistlusülesannetest ja nende hindamise alustest. Seetõttu jäi meiega ettevalmistus tihti puudulikuks.

Ajapikku on olukord paranenud – iga aastal korraldame ÜRO aastapäeva ürituste raames tulemuste arutelu-

sid võistluste organiseerijatega ja kohtunikele korraldatakse eelnev koolitus.

Aastate möödudes on kutsutud kohtunikud osalema ka võistluste staabi töös. Sellest jäigi ainult lühike samm tänase juhtimisstruktuurini, kus lisaks eelmainitud tegevustele töötab võistluste staabi kõrval eraldi kohtunike operatiivstaap, mis iseseisvalt, kuigi koostöös suure staabiga, juhivad kohtunike tööd.

Siiski saavutas kohtunike tegevus tõelise professionaalsuse alles siis, kui meie meeskonnaga ühines Aki Kupiainen. Tänu tema süstemaatilisele ja analüütilisele (tihti ka kangekaelsele) lähenemisele probleemidele oli kohtunike töö saavutanud meisterlikkuse, nagu see rahvusvahelisel üritusel peabki olema. Praeguste kohtunike ülesanded ja vastutus on selgelt kirjas võistluse juhendis. Lisaks koordineerivad Aki Kupiaise koostatud eeskirjad kogu kohtunike tööd, selle korraldamist ja väljaõpet.

Kaasalööjaid ka teistest Põhjamaadest

Esiialgu koosnes kohtunike rühm ainult Helsingi sinibarettidest. Varsti sai aga selgeks, et aasta-aastalt suurenevat kohtunike vajadust nii enam katta ei

Ivar Jõesaar

**Rahutagajatest vahekohtunikud 2000. aasta Erna retke avarivistusel.
The peacekeepers as umpires at the competition opening ceremony of Erna Raid in 2000.**

suudeta. Algse kaheksa kohtuniku asemel on nüüd võistlustele sõitnud neid 50. Seetõttu kutsuti kaasa teistegi ühenduste sinibaretid. Praeguseks on Soome pealinna sinibaretti kogu meeskonnast umbes 40%, kuid üldvastutus ja koordineerimine lasub endiselt Helsingi Sinibarettide Ry-l.

Võistluste peakohtunikeks on tegutsenud kaks Soome rahutagajat: Ville Kaarnakari 1999. aastal ja Aki Kupiainen aastatel 2000–2002.

Kohtunike read on märkimisväärselt tugevnenud Põhjamaade sinibarettide liitumisega. Nende kaasamist projekti juhib juba kaua Rootsisis elanud soomlane Mans Löf. Ta osales esimest korda kohtunikuna 1999. aastal, seejärel asus värbama kaasveterane naabermaadest. Eesti osalemine rahutagamisoperatsioonidel andis võimaluse ka eestlaste kaasamiseks. Nüüdseks koosnebki rahvusvaheline kohtunike seltskond lisaks soomlastele Rootsi, Norra, Taani ja Eesti rahutagamisveteranidest. Koos maailma muutumise ja rahutagamisülesannete osalise üleminekuga ÜRO-lt NATO-le on meie hulka tulnud kohtunikke, kes ei kanna enam tingimata ÜRO sinibaretti. Meeste kõrval on algusest peale tegutsenud ka naised, kes on saanud oma ülesandega hästi hakkama.

Omal kulul vabast ajast

Kohtunikud osalevad võistlustel vabatahtlikult ja katavad ka oma tegevusega seotud kulud ise. Aega leitakse muu hulgas iga-aastasest puhkusest – asjaolu, mis paneb imestama paljusid välisvõistlejaid. Säilib ju nendel kogu võistluste ajaks palk ja enamasti makstakse ka päevaraha. Neljal aastal (1998–2001) kaheksast on Soome kaitsejõudude rahvusvaheliste suhete osakond aidanud tasuta reisikulud. Selle eest oleme tõesti tänulikud. Alates 2002. aastast annavad kaitsejõud kohtunikele võistluste ajaks laenuks välivormid ja muu vajaliku varustuse. Vahel on õnnestunud Soome eraettevõtjatelt saada laenuks ka telke, maastureid ja sidevahendeid, millest võistluste korraldajad puudust tunnevad.

Mis siis ikkagi sunnib rahuvalveveterane kasutama nädalat oma väärtuslikust puhkusest seesugusel eesmärgil? On ju aastate jooksul tõdetud, et see nädal koosneb vastutusrikkast tööst, pikast ärkvelolekust, kas liiga kuumast või liiga vesisest ilmast, tolmuvaestest ja auklikest teedest, külmadest öödest, viletsast

KILDE VÕISTLUSTELT

- Erna Seltsi president Meelis Rätsep ei olnud 1995. aastal sugugi rahul hommikuse tegevusetusega Kautla laagris. Nii ta tühjäädaski püstolipideme taeva poole. Tegevus, mis tekitas telkides asjakohase sagina (lõpuks laager ärkas).
- Enne teisaldatevate välikäimlate ilmumist laagrisse teenis Heikki Pietilä (Soome Sinibarettide Ry juhatuse esimees) aastaid kuulsust kõikidele reeglitele vastavate ja isegi käetugedega varustatud välikäimlate ehitamisega.
- Hannu Rossisel on eriline nina saunade peale. Ta on aastate jooksul avastanud võistluste territooriumilt kokku 12 sauna ja nendes kõigis ka leili visanud.
- Riita Akkanen oli 1995. aasta võistluste aegu viiendat kuud lapseootel. Kui olemine väga kitsaks muutus, lasi Riita püksiluku lõdvemaks – ja läks jälle.
- Midagi erilist Erna retkes on, sest mitmed kohtunikud on sinna minekuks võtnud keset käimasolevat missiooni puhkust: Aki Kupiainen ja Kari Laitila saabusid Kautlasse otse Liibanonist, Heikki Pietilä aga Makedooniast.
- “Vahva! – poole päevaga on juba 11 rahvusvahelist delegatsiooni käinud mulle õnne soovimas!” tõdes Ville Kaarnakari, kes oli oma 50. sünnipäeval tegev Erna retke ülesandekohtunikuna.
- Erna retke kohtunike hüüdlauseks on saanud Inko Janssoni 1998. aastal öeldu: “Sõpru ei jäeta, kodus ei räägita ja surm tasub unevõla.”
- See lugu juhtus finišis, kus kontrolliti iga võistleja varustust. “No nii ISIKLIKKU varustust ei tarvitse sa ka näidata!” ütles taanlasest kohtunik Torben Rönne võistlejale, kes asus pükse maha ajama.
- “Te ei saa ju ometi kõik ühele ja samale tüdrukule külla minna!” imestas Eesti piirivalveametnik, lugedes aastal 1995 kaheksa Erna retke kohtuniku viisatootlusest Eestisse tuleku põhjusena kirjutatud nime Erna.
- “When I’m on holiday I want to make simple things like this (kui ma olen puhkusel, tahan teha lihtsaid asju nagu see),” vastas Heikki Pietilä võistlust vaatama tulnud Taani kindralile, kes imestas, kuidas tegevteenistuses olev ohvitser saab töötada reservallohvitseri käsu all.
- Aastal 1996 kinkisid Helsingi sinibaretid Erna retke korraldajatele alusele kinnitatud viimase sõja aegse jalaväekompassi. Selle saab aastaks enda kätte parim Eesti võistkond.
- Üks võistluste tipp hetki on kohtumine viimase Eestis elava kunagise Erna rühma liikme Ülo Jõgiga, kes igal aastal võistluste viimasel päeval kohusetruult Kautlat külastab. Ka käis ta 1997. aastal Helsingi sinibarettide klubiõhtul Erna rühma läbielamistest kõnelemas.

info liikumisest ning tühimuse ja väsimusega võrrestitatud vihastamisestki. Teiste sõnadega – sõdurilust. Küllap on meist igapäevases peidus see pisike sõjamees, kes saab sellest kõigest rahulduse. Tulevad meelde kuldsed ajad rahutagamisoperatsioonidelt, eriline seltsimehelikkus ja rahvusvaheline õhkkond. See ongi see peamine põhjus.

Oleme täheldanud, et Erna Selts peab meie tööst lugu. Pikaajaline rassimine võistluste heaks on kaasa toonud mitme teeneka kohtuniku autasustamise Sõjalis-sportliku Seltsi Erna 1. klassi medaliga. 1998. aastal anti medal Helsingi Sinibarettide Ry-le. Seejärel on äramärgimise osaliseks saanud Riitta Akkanen, Jukka Alho, Jarkko Jalkanen, Inko Jansson ja Heikki Pietilä (1999), Ville Kaarnakari, Hannu Rossinen ja Jukka Viilomaa (2000), Matti Konttinen, Matti Koponen ja Aki Kupiainen (2001) ning

Mauri Akkanen, Kari Laitila ja Auli Myyrinmaa (2002).

Aastatel 1995–2003 on Erna retke kohtunikeks tegutsenud kokku 268 Soome, 14 Rootsi, 14 Norra, kolm Taani ja neli Eesti sinibaretti. Neist 34 on olnud naised. Kui kohtunike tööpanus arvutada ümber kaheksatunnisteks tööpäevadeks, siis oleks seda kokku 1558 päeva. Tegelikult on töö kestnud järjestikku 16 tundi, nii et töötatud päevade arvu võib rahulikult korrutada kahega.

Erna võistlused on andnud sinibarettidele ainulaadse võimaluse jätkata aastakümnetetagust Soome-Eesti sõjalist koostööd. Soovin Erna Seltsile ja selle vabatahtlikele töötajatele jõudu ja julgust jätkata sellise suurepärase rahvusvahelise võistluse korraldamist. ■

Inko Jansson on Erna retke kohtunike rühma ülem aastatel 1995–2003.

NAISKODUKAITSJAD ERNA BAASLAAGRIS

Erna retk ei tähenda üksnes vapraid sõdalasi, kes metsades ja teedel vastutegevuse kiuste edasi rühivad, vaid ka võistluse lõpp-punktis Kautlas võitlejate pingutusi toetavat baaslaagrit.

Tatu Korhonen

Airi Neve
Anne Must

Kuigi Erna retke nime kandev patrullvõistlus võistlus ise kestab kolm päeva, peavad laagritelke ja platse paigaldavad noorkotkad saabuma Kautlasse juba mitu päeva varem. Laagris seavad end sisse staap ja kohtunikud, pannakse üles väliköök ja infotelk ning laagri tööd asub teiste hulgas toetama paarkümmend naiskodukaitsjat. Üsna suur osa neist peab Erna laagrit oma igaaastaseks suvesisustajaks.

Loomulikult on see omalaadne ruutinne kohusetäitmine organisatsiooni ees – tuleb tegutseda, kus tarvilik –, kuid osati ka harjumus ja kindel teadmine, et igal aastal veedetakse Erna aeg Kautlas. Küllap on see soov anda oma panus millegi suure ja uhke heaks kordamiseks, samavõrra aga ka võimalus täiendada oskusi ja saada suurürituse tagamise kogemusi. Lisaks veel aspekt, mille üks teenekatest baaslaagris osalejatest hetkegi kahtlemata esile tõi – inimesed. Needsamad inimesed, kellele Erna retke ettevalmistamine ja korraldamine ning baaslaagri tööshoidmine pole kindlasti mitte töö, vaid elustiil ning võimalus seesmisi aateid ja töökspidamisi kasulikult ja huvitaval viisil väljendada.

Välitoitlustamine kui omaette teadus

Naiskodukaitsse õlule jääb väliköögi sisseseadmine ning võistlejate, staabi ja külaliste toitlustamine. N-ö tippundidel võib lõunastajate hulk ulatuda kolmesajani ning tuleb hoolt kanda, et ükski näljane sabasseisja ei jääks söömata. Toitlustamine ja selle planeerimine on peen kunst, mis nõuab eriväljaõpet, kogemusi ja kannatlikkust. Kokad ja nende abilised on rakkes kogu võistluse vältel peaaegu ööpäev läbi. Ettevalmistused hommikusöögiks algavad juba varavalges kella viie paiku ja alles pärast viimaste öhtustajate lahkumist saab mõneks tunniks silma looja lasta.

Tänavu on Erna baaslaagris toitlustamine ühendatud Naiskodukaitsse väli-

Naiskodukaitsjad on Erna retke toitlustamisel saanud aastate jooksul hea välitoitlustamispraktika.

The members of Women's Home Guard have got a good practice at outdoor catering during the Erna Raid.

kokakursuse praktilise osaga. Ernale eelneva nädala on 15 naiskodukaitsjast välikokka omandamas Raplamaal Alus asuvas Kaitseliidu Koolis masstoitlustusalaseid teadmisi kahe Rootsi instruktori ja viie naiskodukaitsjast instruktoriõpilase käe all. Õpitu täiendamiseks ja kinnistamiseks pakub Erna baaslaager suurepäraseid praktikat.

Peale köögi võib naiskodukaitsjaid leida ka väravavalvest, sidevahti pidamast ja infotelgist värsked vahetulemusi seinale maalimast. Lisaks erinevad ootamatult esile kerkivad ülesanded, mille täitmiseks just naiskodukaitsjad tänuväärseks abijooksuks osutuvad.

Infoteenistus teavitab, suunab ja abistab

Et suur osa Erna retkel abiks olevaid naiskodukaitsjaid on pärit Naiskodukaitsse Tartu ringkonnast, on enamasti tegemist tudengitega. Ülikoolis omandatud laialdane teadmispagas ja hea keelteoskus võimaldab naiskodukaitsjaid rakendada ka vastutusrikkamate ülesannete täitmisel. Laagrivaravasse üles seatud infotelk on koht, kust päeva jooksul astub läbi saduernalasi. Seintele kinnitatud plakatid annavad teada

muudatustest ajakavas, briefingute aegadest ja loomulikult kõige tähtsamast, kontrollpunktide värsketest vahetulemustest. Infotelgi põhiasukate, naiskodukaitsjate ülesandeks on vahendada staabist tulevat infot võistlejatele, külalistele ja ajakirjanikele. Samuti tuleb abistada välisvõistkondi ja vajadusel toetada võistluse pressiesindajaid info kogumisel ja pressiteadete koostamisel.

Sidevaht peab oskama keeli

Ka sidepidajaks olemise eelduseks on hea keelteoskus, sest märkimisväärse osa rajalolijatest moodustavad välisvõistkonnad. Kuivõrd sageli pole inglise keel kummagi suhtluspoole emakeeleks, muudab see staabi ja võistkonna vahelise suhtlemise veelgi keerukamaks.

Side tagamisel on olnud naiskodukaitsjate peamisteks ülesanneteks tulemuste edastamine kontrollpunktidest ja ööpäevane hädaabisageduse kuulamine. Esimesel juhul sõidetakse sideautoga võistlustrassile, teisel juhul töötatakse vahetustega ööpäev läbi laagrisse paigaldatud sidepunktis. Mõlemal juhul on tööks kasutada nii raadiojaamad kui ka andmesidevahendid. Omad eripärad on muidugi mõlemal ülesandel – kogu ret-

Olavi Punga

ke vältel trassil viibimine annab üritusest parema ülevaate, baaslaagris saab aga rohkem osaleda nn seltskondlikus elus, saada osa Erna laagri lummusest.

Viimasel paaril aastal on sideteenistuses olnud suuremalt jaolt ühed ja samad inimesed, seetõttu on neil enesekindlust rohkem, teatakse, mida oodata, ja osatakse ka ootamatutes olukordades paremini käituda. Ja ootamatusi tuleb selles töös ette küllaga. Näiteks välisvõistlejad, kes meie kasutatavaid raadiojäämu tihtipeale elus esimest korda näevad (mis loomulikult palju elevust ja segadust tekitab) ning sõbralikud ja vähemsõbralikud kontaktid kohalike elanikega, kes sidemastidesse pisut umbusklikult suhtuvad, ja teravad elamused, mida pakub maasturiga sõitmine pimedas kruusakarjääris. Aga nagu osalejad ise kinnitavad, on paremat viisi ilusate augustipäevade ja sumedate suveööde sisustamiseks raske välja mõelda.

Värvavalvuri ülesandeks on turvalisuse tagamine

Veidi veel ühest olulisest ja energiat nõudvast ülesandest Erna baaslaagris, nimelt ööpäevasest värvavalvest. Registreeritakse kõik laagrisse sisenevad ja sealt väljuvad sõidukid, uuritakse, mis inimestega tegu ja mis asjus laagrisse tullakse. Võib uskuda, et põgus kontakt rõõmsameelsete naiskodukaitsjatega tekitab laagrisse saabujates väsitavatel päevadel ja öödel vajaliku positiivsussädeme.

Värvavalvurite töö tundub küll võrdlemisi rutiinne. Tõsta sadu kordi päevas

1994. aasta Erna retkel oli toitlustamine lihtne: söödi seda, mida välikatlast anti.
The catering was simple at Erna Raid in 1994: it was eaten what was given from outdoor kettle.

tökkepuud ja kirjutada nagu automaat üles sõidukite numbreid pole kuigi loominguuline tegevus, ometi koguneb just värvate juurde tihtipeale mõnus seltskond. Töö iseloom lubab laagrilistega ja ka väljastpoolt uudistama tulnutega suhtlust arendada ja sel viisil enda olemine mõnusaks teha. Võib siiski kindel olla, et seetõttu ei kannata tegijate töö kvaliteet ega laagri turvalisus. Küll aga soodustab see positiivse õhkkonna levimist ja Erna aura laagris püsimist.

Erna baaslaagri tegevusse kaasatud naiskodukaitsjate hulk on aasta-aastalt suurenenud. Ühelt poolt on see võimalus saada osa rahvusvahelise tunnustuse saanud üritusest ja kaasa elada võistluses osalejate pingutustele, teiselt poolt on naiskodukaitsjad oma väärtust staabi assistentidena igati toestanud ja nende panus järjekordse retke õnnestumisse on alati oodatud. Seega pole Erna retk üksnes rajal rassijate üritus, vaid aasta tippündmus ka võistluse tagajatele. ■

ERNA SELTSI TEENETEMÄRGID

ERNA Seltsi I klassi teenetemedal. Antakse välja eriti silmapaistvate teenete eest Erna retke organiseerimisel ja seltsi toetamisel, samuti silmapaistvate teenete eest riigikaitse edendamisel.

ERNA Seltsi II klassi teenetemedal. Antakse välja Erna retke ja Noorkotkaste Mini-Erna võitjatele.

ERNA Seltsi III klassi teenetemedal. Antakse välja Erna retkel 2. koha saavutanud võistlejatele.

ERNA Seltsi teenetemedal. Antakse Erna retkel 3. koha saavutanutele ja ausa mänguga silma paistnud võistkondadele.

HIINLASED TULEVAD VÕITMA

Mitmeaastaste pingutuste viljana mullu Erna retke võitnud hiinlased on oma kahe võistkonnaga platsis ka tänavu. Rääkigem seepärast pisut nende maast ja kultuurist.

Gunnar Richter

Kätte on jõudnud aasta 4701,¹ mis kannab nimetust *Guiwei* – lamba aasta. Et loo algus ei tunduks liialt ulmeline, võib lugeja lüüa lahti oma kalendri 2003. aasta augustikuu kohalt. Erna retk leiab ikka aset harjumuspärasel ajal, sinna on oodata külalisvõistkondi üle maailma. Oma maa võitjatiitlit kaitsma on saabumas ka kaks Hiina võistkonda. Meeldetuletuseks: mulluselt Erna retkelt viisid hiinlased koju kaksikvõidu.

Hiinlaste võidukäik sai alguse 1997. aastal, mil kuus Hiina vanemkoloneli (Eesti vaste brigadikindral) käisid eestlaste “pisikeste näppudega kootud”² võistlust uudistamas. Sellest korrast meenub Hiina sideohvitserile lõbus vahejuhtum.

Hiina sideohvitseri huorikas mälestuskild

Kord läinud kõrge Hiina ohvitserid vaatlema üht paljudest kontrollpunktidest. Selles kontrollpunktis tuli kolme-meetrist palki kandes läbida umbes 500-meetrine takistusriba. Pöördunudki hiinlaste sideohvitser kontrollpunkti ülema,

soomlasest sinikiivri poole palvega, et viimane seletaks kallitele külalisvõistlejatele ettevalmistatud ülesannet.

“No, jo, missä neet kiinalaiset upseerit ovat?” küsis soomlane, olles sideohvitseri kauni sissejuhatava kõne ära kuulanud.

Sideohvitser pööranudki ennast ringi ja jäänud koos soomlasega seda kohta pöörnitsema, kus just äsja oli olnud palgimürakat uudistavad kõrge külalised – polnud seal kolonele ega ka palki. Tekkis piinlik moment. Soomlane läks silmanähtavalt närvi. Mitte sellepärast, et tähtsad külalised olid kadunud, vaid hoopis seetõttu, et tema vastutusosalast oli trassi läbimiseks mõeldud inventar läinud. Öhus oli tunda tärkava konflikti lõhna.

Olukorra lahendas võsast kostev kooris ähkimine ja mõne minuti pärast ilmusidki palgi kandmisest higiseks muutunud kolonelihärrad vaatevälja. Seda nähes langenud soomlasel kivi südamele.

Sellest oleks saanud teha nostalgilise ja kena nõukogudeaegse laupäevakuteemalise propagandapildi.

Eesti ja Hiina sõprus

Lugeja küsib nüüd, et mis seal ikka nii väga sensatsioonilist on.

Oskar Wilde on öelnud selliste situatsioonide õigustamiseks: “Selleks, et korrata noorust, tuleb sooritada noorpõlves tehtud trikke.” Nii juhtuski, et kõrge kolonelid viisid Eestimaalt Hiinamaale sõnumi, mille tulemusena sündiski kahe riigi sõjaväelaste sügav sõprus.

Hiina keel on hiina keel

Nüüd on aeg kõnelda hiina keelest. Toome mõned esmaseks suhtluseks vajalikud sõnad ja väljendid. Hiina keeles tere kõlab *nihao*, tänan on *xiéxie* (*se sie*); tubli, hästi – *hao*; kuidas läheb? – *ni hao ma?*; põhjani (terviseks) – *ganbei*. Tark oleks teada ka väljendit *bu ganbei*, mis tähendab mitte põhjani. Viimast väljendit on vaja osata neil, kes isiklikel põhjustel ei saa sõprustoosti põhjani juua.

Hiinlastega vadistades võivad nad teie ponnistuste üle naerma hakata, aga ärge seda solvamisenä võtke. Neile meeldib tunda siirast rõõmu, kui inimene püüab enastsalgavalt areneda. Samas, kui kellelgi on huvi enda pedagoogianne proovile panna, õpetage hiinlasele mõni r-tähega sõna selgeks (näteks *tere*). Hoiatuseks olgu öeldud, et see saab olema paras pätkel olema, sest hiina keeles puudub r-häälik.

Tänavu külastavad võistlust Edela-Hiina Sichvani militaarringkonna sõjamehed, kes räägivad ametlikust hiina keelest erinevat dialekti. Hoolimata sellest, et Hiinas on palju üksteisele kauged dialekte, kasutavad nad üheselt mõistetavaid kirjamärke ehk hieroglüüfe. On teada, et kokku on neid hieroglüüfe umbes 55 000, millest keskkooli lõpetajad peavad oskama kirjutada ja lugeda kolme kuni nelja tuhandet.

IT-huvilistele võib kinnitada, et hiinakeelsel arvutiklaviatuuril on klahvide arv sama, mis meil kasutusel oleval. Ainult selle vahega, et tähtede asemel on klahvidel kriipsud, konksud ja kirjavahemärgid.

Pisut söögikultuurist

Kui satute hiinlasega ühte söögilauda, tuleb teil kokku puutuda kõige sellega, mida teile varajases lapsepõlvest on õpetatud, et nii ei tohi söögilauas käituda. Nimelt kui hiinlane sööb vaikselt

Olavi Punga

1998. aastal oli tähelepanu keskpunktis Hiina rahvaarmee paljuliikmeline delegatsioon.

In 1998 the attention was focused on a numerous delegation of the Chinese National Army.

Olavi Punga

Hiina delegatsioon on alati oma kaasmaalasi finišis suurejooneliselt vastu võtnud. The Chinese delegation has always spectacularly received its compatriots in the finish.

oma ette nohisedes, on paras aeg kokale hundipass anda. Või on selline hiinlane loojakarja minemas.

Söögi ajal rõhitsev, matsutav ja võibolla ka kohutuult laskev hiinlane on kõige parema tervise juures olev täisväärtuslik inimene, kes hindab koka valmistatud hõrgutised väga maitsvaks.

Seega on mõistlik jälgida hiinlasi enne sööma minekut. Kui nad on rõõmsad ja käituvad nii, nagu eelmises lõigus kirjeldatud, tasub toidunõudlejate järjekorda kiirustada, sest muidu võib roog teie nina ees veel otsa saada.

Tervisest ja haigustest

Metsas on üsna tavaline, et tavainimene ei suuda leida igale hädale leevendust. Hiina rahvameditsiin aga põhinebki heal metsataimede tundmisel ja nende tervise hüvanguks kasutamisel. Emapiimaga bioloogideks imetatud hiinlased on igal külastuskorral meie metsataimi kaasa viinud. Sideohvitseri päringu peale on nad selgitanud, et tegemist on kas jõujoogi, peavaluvastase joogi või muu sarnase "nõiarohu" valmistamiseks vaja mineva taimega.

Nüüd ka pisut teavet kurikuulsast kopsuviirusest SARS. Kinnitan, et hiinlaste saabumisega ei kaasne ernalastele ega teistele võistlustega seotud inimestele mingisugust haigusohu.³ See haigus levib piisknakkuse teel, kuid meie Hiina sõbrad läbivad enne saabumist mitmekordse põhjaliku meditsiinilise kontrolli. Hiinamaad külastanud isikute hulgast võib kosta skeptilisi vastuväiteid hiinlaste korruptiivse sisekorra koh-

ta, mille tulemusena võib mugavuse huvides nii mõnestki kontrollist puhaste paberitega mööda hiilida.

Minu informatsiooni põhjal võib kinditada, et hiinlased võtavad asja täie tõsidusega. Siin mängib rolli ka asjaolu, et hiinlased on töökad ja harjunud rangete režiimiga. Ei ole rahvast, kes tahaks nii väga globaalselt negatiivses mõttes luubi all olla.

Hiina loomismüüt

Hiinlaste tundmaõppimise loo lõpetuseks siirdugem päris algusesse. Selleks on parim näide filosoof Yuan Ke uuritud

hiina maailmaloomismüüt, mille on eestlastele keelepärasemaks teinud tuntud astrofüüsik ja filosoof Enn Kasak.

Kord külastasid Lõunamere valitseja Shu (kiire) ja Põhjamere valitseja Hu (äkiline) Keskkoha valitsejat Hunduni (kaost), kes oli tuntud lahke võõrustajana. Shu ja Hu otsustasid teda külalislahkuse eest vastuteenega tänada. Nad ütlesid et igal inimesel on silmad, kõrvad, suu ja nina – seega seitse avaust peas –, selleks et näha, kuulda, süüa ja lõhnu tunda. Hundunil ei olnud aga jäsemeid ega loomulikke auke kehas ning sellepärast polnud ta elu täisväärtuslik. Shu ja Hu otsustasid talle vajalikud augud sisse raiduda. Nad võtsidki kirvetalolise riistapuud ja raiusid Hunduni sisse seitsme päeva jooksul seitse auku: silmadeks, kõrvadeks, ninaks ja suuks. Kahjuks aga Hundun röögatas valjult ja suri selle ebameeldiva protseduuri ajal, kuid temast tekkisid Kosmos ja Maa. ■

Kommentaariid

¹ Tegemist on Hiina lunisolaarkalendriga, mille primitiivsem variant oli mõningate säilinud andmete järgi Hiinas kasutusel juba 14. sajandil eKr. 19-aastase tsükkliga kalender on eurooplastele tuntud Metoni tsükli nime all. Oletuste põhjal väidetakse, et hiinlased said selle süsteemi Pärsia Partia dünastia vahendusel babüloomlastelt III sajandil eKr. Tänapäevane Hiina kalender kuju võeti kasutusele 7.-10. sajandil. *Wei* on eesti keeles lammast.

² Meie hulgast nüüdseks lahkunud Erna seltsi asutajaliikme Tõnu Piibu väljend.

³ Autoril ei ole selliste juhtumite puhuks võimalik anda garantiid, kuid öeldakse ju: kui hunt kardab, ära metsa mine!

Ivar Jõesaar

Vihmast vettinud Hiina võistkond ootamas 2000. aasta Erna retkel märguannet mäkketõusuülesande täitmiseks. The Chinese team, wet with rain, waiting for a signal for climbing the mountain in 2000.

ERNA ORGANISATSIOONI SÜND JA SELLE TEGEVUS 1941. AASTAL

Erna grupi tegevuses osalenud Ülo Jõgi kirjutab Erna dessandist, selle tagamaadest ja lõpust osaleja vaatepunktist.

Ülo Jõgi

Kui noored mehed põgenesid Teise maailmasõja algul Eestist Soome selleks, et astuda vabatahtlikult Soome sõjaväkke sõdimaks N. Liidu agressiooni vastu, siis 1941. aasta alguses sinna läinud noortel sellist motivatsiooni enam ei olnud. Küll aga olid okupatsioonivõimud hakanud end ilmutama täies jõhkrukses.

Eestis algas totaalne psühholoogiline ja füüsiline rünnak kõigi demokraatlikult ja iseseisvalt mõtleivate inimeste vastu. Kõik selle, mis puudutas Eesti iseseisvust ja vabadusarmastust, pöörasid kommunistid pea peale. Üleöö oli valgest saanud must ja vastupidi. Seda ei suutnud võtta omaks inimesed, keda oli kasvatatud armastuses oma isamaa vastu ja kes olid vajadusel valmis ka Eesti iseseisvuse eest võitlema. Kuid selleks ei antud võimalust.

Eesti noormehed Soomes

Neid tegureid, mis mõjutasid noori, kes otsustasid põgeneda Soome – kes vahistamishirmus, kes tekkinud olukorra vastumeelsuse tõttu –, oli palju. Lahkujad olid idealistid, kes lootsid, et ehk avaneb neil mingi võimalus olla võõral maal kasulik kaotatud iseseisvuse eest võitlemisel.

1940/41. aasta talv oli nagu eelmisegi väga külm, meri oli kaanetunud tugeva jääkorruga ja seda kasutasid mõnikümmeend veel kooliealist poissi ja üliõpilast. Oli tunda kindlaid märke, et Saksamaa astumine sõtta N. Liidu vastu on vaid aja küsimus. Soomlased, ehkki alles jäänud alla Talvesõjas, kuid säilitanud oma iseseisvuse, ihaldasid saada tagasi Ida-Karjalat. Selleks nähti võimalust avanevat sakslastega sõjalist koostööd tehes.

Samal ajal leidsid Soomes elavad eestlased major Kristjan ja härra Vellner, et

on paras aeg leppida kokku soomlastega ja kasutada äsja saabunud noori eesti mehi selleks, et koolitada neist raadiotelegrafiste, keda oleks võimalik saata luureülesannetega Eestisse. Soome kaitsejõudude peastaabi nõusolekul ja sealse raadioluure ülema major Hallamaa otsesel abil alustatigi noormeeste koolitamist. Õpetajateks olid Soome ohvitserid ja allohvitserid ning kogu 1941. aasta varakevadine tegevus käis suure saladuskatte all Espoo piirkonnas Staffani saarel.

Meid õppis seal 15 meest, kes kuulusid sellest hetkest Soome kaitseväge koosseisu. Konspiratiivsuse huvides ei kandnud me veel Soome mundrit ja ka kohalike elanikega ei soovitatud meil suhelda.

Tüli vande andmisel

Kui sakslased 22. juunil N. Liidule sõja kuulutasid, olid mehed sedavõrd küpsed, et neid võis rakendada radistidena seal. Oli vaid päevade küsimus, millal soomlased liituvad sõjaga. Helsingisse hakati koondama Soomes elavaid eestlasi, et moodustada neist vabatahtlike üksus Eestisse saatmiseks. Staffani saarel õppinud radistid said selga Soome sõjaväe vormi ja algasid teoreetiliste teadmiste praktilise rakendamise õppused, mis seisnesid kaasaskantavate miniatuursete raadiosaatjate ja -vastuvõtjate kasutamises maastikul.

Juulikuu esimestel päevadel liideti Munkkiniemis lahinguõppusi tegevate eestlastest vabatahtlikega ka Staffani saarel erikoolituse saanud mehed. 24. juulil andsime sealse koolimaja õuel korraldatud tseremoonial sõdurivande. Sakslased nimetasid kogu rühma Erna grupiks ja nendega liideti kaks sakslasest sideohvitseri – *Oberleutnant* Reinhardt ja *Sonderführer* Schwarze. Grupi ülemaks oli kolonel Henn Ants Kurg.

Juba vandeandmise eel tekkis esimene konflikt sakslastega. Viimased tahtsid truuduse vandumist *Führerile*, kolo-

nel Kurg aga keeldus kohustamast eestlastest vabatahtlikke sellist vannet andma. Me polnud ju sakslased, vaid ainult nendega koostööks valmis vabatahtlikud eestlased, kellel polnud mingeid kohustusi Hitleri ees. Vaidluste tulemusena jõuti kokkuleppele, et kuna olime Soome sõjaväes teenivad vabatahtlikud, anname truudusvande Soome riigile. Sellega välditi meile vastuvõtmatut Saksa palgasõduri staatust.

Vandeandmise tseremooniast võttis osa 15 erikoolituse saanud ja 52 üle kogu maa kokku tulnud vabatahtlikku – kaks vandeadvokaati, üks kaubandusdirektor, politsei- ja tsiviilametnikke, kooliõpetajaid, sõjaväelasi, kalureid, kooliõpilasi ja paljude teiste elukutsete esindajaid vanuses kuueteistkümnest kuni viiekümne seitsmenda eluaastani. Ohvitseri oli peale kolonel Kure oli veel kolm: major Hindpere, leitnant Lossman ja lipnik Grau.

Ebamäärane aeg

Juulikuu esimestel päevadel saadeti Erna grupp Pirtti saarele. Tõenäoliselt ei olnud operatsiooni käik veel lõplikult otsustatud. Liiga palju ilmnis variante selle teostamiseks. Helsingis Saksa saatkonnas juures asuva Cellariuse grupi peakorteris, mis allus Saksa luureametile, peeti plaane kõnealuse üksuse Eestisse saatmiseks, kusjuures kogu operatsiooni ülem pidi olema *Oberleutnant* Reinhardt, kellele pidi alluma ka kolonel Kurg.

See oleks olnud paradoks, kus keelise operatsiooni ajal võõral maal võõra rahva seas pidanuks sealse rahva hulgast pärit kõrgema auastmega ohvitser kuuletuma teisest rahvusest auastmelt madalamale ohvitserile.

Kuid otsus tehti ju hoopis kolmandas riigis Soomes ja meeste kohta, kes kuulusid vabatahtlikena Soome relvajõududesse. Nende lähetamine üle lahe kuulus otseselt Soome asjaomaste isikute kompetentsi, nagu seegi, missuguste

vahenditega ja kuidas seda teha – see olenes soomlaste võimalustest.

Kus ja millal seda üksust kasutada, oli omaette küsimus. Mehed olid väga halvasti relvastatud: mõnikümme vana tüüpi püstolkuulipildujat, igal mehel püstol FN kaliibriga 7,65, käsigranaadid, lõhkeainet, raadiosaatjad ja -vastuvõtjad. Oli ilmselge, et see ei olnud mingi lahinguüksus, küll aga kõlbas hädapärast Soome stiilis kasutatavaks sissiuksuseks, kelle peamine ülesanne oli koguda luureandmeid ja neid oma keskusele edastada ning häirida võimalusel vaenlase tagalat.

Otsus dessandi kasuks

Kogu üksus otsustati saata Eestisse dessandina. Kuidas seda aga teha, selles ei jõutud kuidagi üksmeelele. Tehti küll õppusi rannavalvelaevadelt sõudepaatidesse minekuks, nendega randumiseks ja maastikul edasi liikumiseks, kuid see oli esialgu kõik.

Vahelduseks toimus ühel päeval midagi, mis tõi rutiinsesse ellu elevust. Soome rannikuvetes oli teinud hädamaandumise Punaarmee MBR-2 tüüpi vesilenuk ja soomlased olid nõus andma selle meie kasutusse. Nimelt kuulus Erna grupi ka Graueni-nimeline lendur. Kohe tekkis uus versioon dessandi korraldamiseks. Lennupaat pidi toimetama väikese rühma hästi relvastatud mehi Kahala järvele, kust need pidid tungima randa ja moodustama seal sillapea, kuhu laevadega tuleb dessant saaks maabuda.

Nii oli see kavandatud teoorias, kuid kui Grauen üritas õhusõidukit veepinnalt üles saada, ei õnnestunud see kuidagi, vaatamata sellele, et kõik üleliigne visati pardalt maha ja ka vähendati sõitjate hulka. Lennuk ei tõusnud ikkagi õhku. Üldine arvamus oli, et lennuk polnud päris korras ja seega kukkus see variant läbi.

Palju aastaid hiljem, kui Graueniga kohtusin, tunnistas ta, et tema arvates oli plaan liiga hulljulge ja juba ette ebaõnnestumisele määratud ning seepärast ei üritanudki ta lennukit õhku tõsta.

Pirtti saarel päevad aga aina kulusid ja raadio teatas muudkui Saksa vägede edukatest operatsioonidest kõikjal, kaasa arvatud Eestis. Mehed olid pahurad ja juba kerkis küsimus, milleks üldse enam sinna minna, kui vaenlane on maalt välja aetud.

Järgmise kava kohaselt pidi dessandiks kasutatama kolme tüüpi veesõidukeid. Kõigepealt pidid teele minema kaks väikest kiirpaati, millest kummassegi mahutus kolm kuni neli meest, kes pidid maan-

duma esimestena Kolga lahes Salmistu küla lähedal ja moodustama seal sillapea. Samal ajal pidid sinna jõudma kolm tavalist aeglast kalapaati, mis pidid maale viima nelja Soome rannavalve laevadega kohale toodud põhigrupi.

Kuna erinevate aluste kiirused olid erinevad, pidid esimestena teele minema kalapaadid, nende järel väikesed kiirpaadid ja viimastena rannavalve mootorlaevad VMV-17. Kiirpaatide gruppi pidi juhtima *Oberleutnant* Reinhardt, kalapaatides oli igas viis ernalast ja rannavalvelaevades ülejäänud 38 meest, sh kõik neli ohvitseri.

Segadused merel

9. juulil näisid kõik tingimused sobivat, ilm oli vaikne, mis lasi oletada, et dessandi maabumisega ei teki probleeme. Kell 22, kui esimesed grupid olid juba teel, teatas improviseeritud laevastiku juht kapten Karring, et äsja saabunud teate kohaselt oli Tallinna reidilt hakanud Kroonlinna poole liikuma suur laevakaravan. Kapten Karring ja teised ohvitserid eeldasid, et selleks ajaks, kui meie laevad jõuavad Eesti ranniku lähedusse, on karavan möödunud sellest kohast, kuhu oli kavandatud dessant.

Tegelikult läks nii, et kui esimesed kaks gruppi jõudsid Eesti ranniku lähedale, sattusid nad selle karavani konvoilaevade vahele, sest konvoi koosseisu kuulus ka Tallinna kuivdokk, mis liikus oletatust palju aeglasemalt. Konvoi saatelaevad patrullisid mere poolt ja lennupaadid õhust. Nii polnud lootagi sealt läbi tungi-

da ja mõlemad grupid otsustasid eraldi tagasi Soome minna.

Valvelaevad jõudsid koos nendel olevate meestega ettenähtud piirkonda, kui seal hakkasid mööduma konvoi viimased laevad. Neid küll märgati, kuid suitsukatte varjus õnnestus siiski jõuda kokkulepitud kohta, kus ootavaid paate ega mehi muidugi polnud. Õnneks olid laevadel päästepaatideks sõudepaadid, millega mehed maale saati.

Randumine

Hea üllatusena ei märganud vaenlane meeste maabumist. Paadid jäeti randa ja liiguti kiirmarsil sisemaa poole. Kuid kolonel Kurel polnud ühtegi kaarti, mille abil liikumist juhtida, sest kõik kaardid olid jäänud *Oberleutnant* Reinhardti kätte, aga teda ei olnud kusaigil. Mõned mehed õnneks tundsid ümbruskonda.

Ületati Tsitre tee ja mindi edasi Narva maantee poole, kus algasid suured metsamassiivid. Seal otsest hädaohtu enam ei olnud.

Kohati esimesi metsavendi, kelle abiga saadi taludest, kus viimased olid end varjanud, korralik kõhutäis ja lubati endale väike puhkus. Öhtuhämaruses aga tuli liikuda edasi Mustjõe suunas, kus tehti puhkepeatus. Ainukesed, kellel polnud aega puhata, olid raadiomehed. Side keskusega oli olemas ja selgus, et *Oberleutnant* Reinhardt oli koos teistega tagasi Soome läinud. Teatati, et mahaäänud mehed üritavad 13. juulil 1941 uut dessanti Rutja rannal.

**Salk Erna grupi võitlejaid pärast Soome mundrite saamist 1941. aastal.
A troop of fighters of Erna group after getting Finnish uniforms in 1941.**

Kuna esimene päev Eestimaal oli olnud väga väsitav, said mehed väljasaadetud piilkonnalt uuemaid teateid oodates korralikult puhata ja oma hõõrdunud jalgu ravitseda. Öhtupoolikul saabus suure jooksuga piilur ja teatas, et Kehrast oli haarangule saadetud mõnesajameheline üksus hävituspataljoni koos paari soomusautoga. Kiirmarsiga suudeti end jälitajatest lahti rebida ja tänu kohalikele talunikele said kõik mehed õhtul sooja sööki.

Kolonel Kurg nägi ette liikumist Anna poole, et jälgida sealt liiklust Tallinna-Tartu maanteel.

Rutja dessant ei õnnestu

Soomes Pirtti saarel alustati 13. juulil uut dessanti Rutja randa. Seekord olid mehed sillapea moodustamiseks paigutatud kolmele kiirpaadile. Ülejäänud mehed olid ühel rannavalvelaeval ja lisaks saatis neid julgestuseks veel kaks rannavalvelaeva. Kuigi suveöö hämaruses jõuti märgata tumedat rannajoont ja kõik olid valmis maale minekuks, ei õnnestunud kahjuks ka seekordne operatsioon.

Eespool nägime valgusesähvatusi ja üle meie peade lendasid kahurimürsud üsna valvelaevade lähedale, paisates õhku veesambaid. Et vaenlane oli meid avastatud, tehti täispööre Soome ranniku poole ja sõitsime tagasi lähtebaasi.

14. juuli Leningradi raadiosaate sõjateate järgi aga olla ristleja Artjom hävitanud Rutja ranna lähistel dessanti üritanud fašistide kaatrid. Selle teo korda saanud ohvitsere ja madruseid aga autasustati suure "kangelasteo" eest.

Esimene lahing

15. juulil liikus kolonel Kure grupp edasi Viskla suunas, ettesaadetud luuregrupp aga Ravila suunas, kus sattus vaenlase autokolonnile. Puhkes lahing ja selles sai esimene ernalane surmaning kaks haavata. Autokolonnis, mida rünnati, olid sõjatribunali esimees ja muud funktsionäärid, kes olid teel Arduusse, et seal kinnipeetavate üle kohut mõista. Selle lahingu tõttu jäi kohus pidamata, sest kohtupidajad said lahingus surma.

Peagrupp ootas kärsitult luuregrupi tagasitulekut, sest kokkulepitud aeg oli ammu möödas. Alles õhtul hilja jõudsid väsinud mehed kohale ja raporteerisid toimunust. Et oli oodata peatseid haaranguid kogu ümbruskonnas, tuli kiiresti kaduda. Sadas tihedat vihma ja riided olid märjad ning mehed vajasid puhkust ja sööki. 16. juulil tehti peatus ühe väikese metsatee ääres, kuid öösel avati laagri pihta raskekuulipildujate tuli, plahvatasid granaadid ja puhkes lahing, mille käigus tuli taas kiiresti põgeneda, et ennast jälitajatest lahti kiskuda.

Kautlasse!

Kogu grupp peale kahe radisti koonduks vastupanuks eemal olevale soole. Radistid ei jätnud äkkrünnakule vaatamata maha raadiosaajat, mille mahamoniteerimiseks kulus aega. Peagrupp kiskus end haarajatest lahti ja liikus edasi Paunküla rajooni, kus kohtuti kohalike metsavendadega, kes soovitasid grupil siirduda Kautla soosaarele. Seal oli ees juba Tapal asuvast Punaarmee ratsaüksusest põ-

genenud leitnant Jaanhold oma meestega. Mehed olid hobuste ja täie lahinguvarustusega äsja sinna saabunud, et võidelda koos teistega punaste vastu.

Enamik mehi jõudis Kautlasse 17. juulil, radistid aga pärast metsades ekslemist kaks päeva hiljem.

Kuna *Oberleutnant* Reinhardt ja muud Soome jäänud ernalased olid ikka veel teadmatutes, mis neist saab, oli kolonel Kurel täielik voli toimida oma äranägemise järgi ja mitte oodata, millal saabub kõrge sakslasest ülemus.

Teade Erna salga maabumisest Eesti pinnale levis kogu ümbruskonnas ja kaugemalegi. Selleks aitas kaasa venelaste närviline propaganda, mis kutsus eesti rahvast üles hävitama Soomest saabunud valgussoome madusid, kes on topinud oma kärnase kärsa Nõukogude Eesti lilleaeda.

Järgmised päevad Kautlas kujunesid töörohkeks. Nii lähedalt kui ka kaugelt saabusid üksikult ja salkades mehed, kes tahtsid ühineda Erna grupiga. Nendega üheaegselt tulid aga ka muude rühmituste esindajad, et kokku leppida edaspidises koostöös ja sidepidamise võimalustes.

Samal ajal saadi Soomes aru, et vaenlane on häiritud ja uus dessant pole otsustarbekas. Tänu raadiosidele ilmnes, et Eestis on küllalt mehi, kes soovivad sõjast lahkuda, kui neile rohkem relvi ja muud varustust saadetak. Seega polnud oluline suurendada ernalaste arvu Kautlas. Palju tähtsam oli saata luureülesandega mehi muudesse Eestimaa rajoonidesse. Pealegi oli suurem osa erivaljaõppe saanud radiste alles Helsingis.

Paari mehe kaupa tulijad

Vastavalt sellele otsustati hakata saatma mehi paarikaupa koos raadiosaajatjaga langevarjudega Eestisse. Langevarjuhüppeid oli sooritanud enne vaid üks mees, kuid see ei kujunenud üldse probleemiks, sest igapähele oli peaaegu jõuda kodumaale enne, kui venelased on sealt välja aetud.

Nii hakatigi saatma langevarjureid paarikaupa Saksa kergepommitajaga He-111 vaenlase tagalasse. Esimesed kaks paari läksid teele 21. juulil. Üks paar pidi minema Kohtla-Järvele, teine Kautlasse. Paar minutit instruksioone, kuidas peab maanduma, kui kukud metsa, ja oligi kõik. Veel küsiti ainult, kas olemine nõus alla hüppama, sest see oli juba vabatahtlike enda otsustada.

Ja nii need mehed Eestisse jõudsidki, sageli kaasas konteinerid relvade,

Erna grupi meredessandi koosseis inspektsiooni paraadil Soomes Pirtti saare mändide all enne miinilaevadele asumist 8. juulil 1941.

The crew of sea landing at inspection parade in Finland on Pirtti island before the departure on mine ships on the 8th of July 1941.

padrunite, sidevahendite tagavaraosade ja esmaabitarvetega. Kui esimene paar oli alla hüpanud, ootas järgmine oma korda nii kaua, kuni maandusime Malmi lennuväljal Helsingis. Kohtla-Järve ümbruses saime õhutõrje tuld ja pärast kaotasid lendurid orientatsiooni ega suutnud Kautlat leida.

Meie päev

Kuid see ei häirinud enam meid. Järgmine päev oli juba meie kord. Kõik õnnestus. Olime juba 23. juuli hommikul Kautla saarel ja kandsime kolonel Kurele ette oma saabumisest. Saime talt korralduse liikuda Neeruti mägedele, et võtta vaatluse alla Porkuni mõisas peatuv 8. armee staap.

26. juulil hüppas üks mees koos käsigranaatide ja automaadimagasinide konteineritega Kautla lähedale, kuid sattus paarkümmend kilomeetrit kirdesse täitevkomitee esimehe koduõuele.

27. juulil pidi hüppama üks paar Tallinna lähiste, kuid mehed sattusid Viitna kanti. Teine paar pidi sattuma Rapla rajooni ja sinna nad ka imekombel jõudsid. 28. juulil hüppas üks paar, kellel kaasas sidumismaterjalid ja laskemoon, enam-vähem Kautla lähiste ja samal päeval hüppasid Junkersilt alla viimased 15 meest koos *Oberleutnant* Reinhardti ja Tartust appi toodud leitnant Marnotiga. Selle grupiga lõpetati tulemine ja varustuse saatmine õhu kaudu, sest juba 31. juulil keelas Saksa *Wehrmacht* relvade Eestisse saatmise.

Kautla ümbruses oli umbes poolteist tuhat põgenikku, kuid nendest vaid 200–300 mehel oli mingisugune relv. Meie radistid, kes olid saadetud eri gruppide juurde (üks paar Hirvelaane pataljoni, teine Mahtrasse kolonel Leithammeri juurde), teatasid suurtest metsavendade grupeeringutest ja taotlesid eranditult relvi ja lahingumoona.

Tegevuses

See aga ei sobinud Saksamaale. Kahjuks rebenesid needki konteinerid, mis olid eelnevalt saadetud, sageli langevarjude küljest lahti ja neid ei leitudki. Ka olid lendurite orienteerumisoskused Eesti metsasel maastikul üsna puudulikud.

Peale igapäevaste teadete saatmist vaenuliste vägede liikumistest tegid mehed ka mõned äkkrünnakud, näiteks Albu vallamajas hävituspataljoni vastu, kes olid põletanud jõhkral kombel ühe talu koos pererahvaga.

Ajaloolise Erna grupi kõige vanem osaleja oli Julius Kerman (56 a) ja kõige noorem Nils Kain (17 a).

The eldest participant of Erna group Julius Kerman (aged 56) and the youngest Nils Kain (aged 17).

Kogu meie meeste elav tegevus Kautla ümbruses ei jäänud Punaarmeele märkamata. Kõik luureandmed ümbruskonnast kinnitasid suurte väeüksuste koonnumist ümber Kautla raba. Üheaegselt tekkis järjest enam vaenlase agente, kes püüdsid end metsavendade sekka poetada. Need asjaolud sundisid üldist valvsust suurendama. Ardu-Järva-Madise maantee tõkestati langetatud puudega ja sealne sild mineeriti käsuga see vaenlase ilmumise korral õhkida.

Hävituspataljoni rünnak

31. juulil piirasid vaenlase regulaarväeosad, hävituspataljoni ja Läti kommunistid kogu piirkonna sisse ning sealsed metsad kammiti läbi. See teade tuli kell 10. Lahingust kõrvale hoida ei olnud võimalik, sest Erna põhisalga kaks rühma olid otsimas langevarjudega saadetud relvi ja neid ei olnud võimalik tagasi tõmmata. Seepärast andis kolonel Kurg korralduse neile langevarjuritule, kes alles kaks päeva tagasi olid saanud ja suhteliselt paremini relvastatud ning puhanumad, korralduse asuda laagrist umbes kilomeetri kaugusel kaitsele ja vaenlase rünnak tagasi lüüa, et võita aega kaitsetute naiste ja lastega põgenike vaenlase haardest välja viimiseks ja laagri likvideerimiseks.

Major Hindpere korraldas relvastatud metsavendadest ees- ja külgkaitse põgenike kolonni lääne poole juhtimiseks, kui sealt, kuhu olid läinud meie langevarjurid, hakkas kostma algava lahingu müra. Enam kui pooltunnise

lahingu järel hakkas tuli raugema ja siis jäi kõik vaikseks. Mõne aja pärast kostis taas mootorsõidukite mürin ning vastase raskekuulipildujad ja püssid alustasid esimestena oma tööd. Neile vastasid meie meeste kerged relvad. Granaatide lõhkemised ei tahtnud ega tahtnud lõppeda. Vastase tuli aina ägenes, meie oma aga rauges aeglaselt, sest laskemoon oli lõppemas ja lisa polnud kuskilt võtta. Veel mõni üksik püstolkuulipilduja-valang ja siis jäi kõik vaikseks.

Peagi saabusid higised ja porised mehed, kellel ainsaks relvaks oli jäänud soome puss. Ei ühtegi padrunit enam ega käsigranaati. Kaks meest oli jäänud lahinguväljale surnuna ja üks raskelt haavatav oli viidud eemal asuvasse talusse. Lahingu ajal oli kolonel Kurg saatnud sinna abiväge, kuid abistajad olid jäänud liiga hiljaks ega suutnud enam suurt midagi korda saata.

Pikk põgenemine

Jäädi ootama vaenlase ilmumist, kui Kautla talu poolt kostis tulistamist. Hävituspataljoni oli kiire haardega vallutanud talu ja tapnud selle elanikud. Kell 17 õnnestus Erna põhigrupil ja nendega liitunud meestel taas koonduda ja hakata lääne suunas läbi juba läbikammitud metsade taganema. Puudusid paljud, kes olid piilkondades või pidid eri suundades vaenlast tõkestama. Kuid enam ei olnud aega oodata.

Ajavahemikus 1.–4. augustini vahetati korduvalt laagripaiku. Luure andmetel olid metsataludesse ja külavahe-

teedele paigutatud vahipostid ja saadetud välja mitmeid spioone. Kui 3. augustil leidis aset lahing vastase luurerühmaga, otsustati suurte kaotuste vältimiseks Saksa vägede juurde välja murda. See õnnestus 6. augustil ja senini Erna grupi nime all tegutsenud mehed allutati 311. jalaväerügemendile, mille koosseisus tegid nad Erna pataljoni nime all kaasa edaspidise sõjatee.

Põhjus, miks see operatsioon metsavendadele ja Erna grupile suhteliselt väikesi kaotusi tõi, oli ründajate hirm metsa tungida. Jõudude vahekorda arvestades oleks kogu operatsioon võinud eestlastele hoopis kurvemalt lõppeda.

Kommunistide massirepressioonid rahulike elanike vastu

Kahjuks ei pääsenud suurtest kaotustest ümbruskonna elanikud, sest pärast ebaõnnestunud operatsiooni valasid punaväelased oma viha välja kõigi peale, kes ette juhtusid. Algas ümberkaudsete talude massiline põletamine ja inimeste elajalik tapmine.

Pataljoni ülemaks jäi kolonel Kurg ja kõik Soomest tulnud mehed kandsid edasi oma Soome sõjaväe mundrit. Nendega metsas liitunud metsavennad ja muud, kes olid avaldanud soovi olla selle loodava üksuse liikmed, olid siis juba kirjas aruandluses ja neid oli 62 meest. Lisaks kolm Soomest tulnud ohvitseri ja 28 sõdurit. Ülejäänud 65 Soomest tulnud mehest olid oma luureülesannete täitmisel erinevates paikades ja kolm meest oli juba langenud. Kohe pärast sakslastega ühinemist liitusid pataljoni Tartu vallutamisel osalenud eestlased, kokku 194 meest ja üks naine.

Erna grupi nelja nädala pikkune tegevus vaenlase tagalas oli olnud võimalik ainult tänu kohalike elanike omakaupüüdmataule ja ennastohverdavale abile. Edaspidi varustas pataljoni juba Saksa sõjavägi.

Erna pataljon

Erna pataljon tegutses selles koosseisus kuni Tallinna vabastamiseni. Kui Saksa üksused liikusid peamiselt suurte teedel, siis selle pataljoni teekond kulges nende teede vahelisel alal. Tallinn vabastati 28. augustil.

Seejärel reorganiseeriti pataljon uuesti. Osa senistest võitlejatest lahkusid lepingute alusel, kuid Tallinnas lisandus vabatahtlikuna veel 111 meest. Kolonel Kurg sai Tallinna all haavata ja uueks

pataljoniülemaks määrati major Hindpere. Kolonel Kure eemalejäämine ei olnud tingitud mitte sellest, et ta oli haavata saanud, vaid ta lahkus ise oma kohalt, sest ei leidnud *Oberleutnant* Reinhardtiga ühist keelt. Nagu ta ise oli öelnud, et ei soovinud ta olla Preisi junkru kannupoisiks. Sellised vastuolud eestlastest ohvitseride ja sakslaste vahel ei olnud haruldased ja mida edasi läks aeg ning mida rohkem saabus uusi "valitsejaid", seda selgem vahe tõmmati nende ja meie, s.t kohaliku rahva vahele.

Ernalased Saaremaal

Juba enne Tallinna vabastamist saadeti kaks paari eestlastest radiste langevarjudega Saaremaale, et nad jätkaksid oma tööd vaenlase tagalas. 9. septembri hommikul tegi pataljoni 1. kompanii õnnestunud dessandi Vormsi saarele ja 12. septembril ühines uuesti pataljoni, et võtta osa dessandist Muhu põhjarannikule. Seekord võtsid operatsioonist osa ka Saksa üksused ja 16. septembril ületati Muhu tamm ning vallutati Orissaare.

Edasi liiguti koos sakslastega lääne poole. Erilist vastupanu peaaegu ei olnudki ja 22. septembril Kaarmasse jõudes saabusid sinna ka mandril senini tegutsenud luurajad. Samal päeval ühinesid meiega ka need kaks paari, kes siiani olid tegutsenud Saaremaal.

27. septembril tuli korraldus Erna pataljoni marsivalmis seadmiseks, et sõita Tallinna, kus pataljon pidi likvideeritama. 10. oktoobriks oli Erna pataljon lõpetanud oma eksisteerimise.

445 vabatahtlikku

Erna nime kandvatest üksustest käis läbi 445 vabatahtlikku eesti meest. Enne sakslastega ühinemist langes Soomest tulnutest kolm meest, hiljem lisandunuist seitse. Haavata sai kokku kümme meest. Üldse langes kuni pataljoni likvideerimiseni 10 Soomest tulnud 17 hiljem liitunud meest. Haavatuid vastavalt 11 ja 26.

Pärast pataljoni likvideerimist läks suurem osa Soomest tulnud meestest sinna tagasi, sest koostöö sakslastega enam ei sobinud. Lootused, et Eesti endine iseseisvus leiab uute vallutajate tunnustust, olid täielikult haihtunud. Küll aga astuti Soome sõjaväkke, sest põhivaenlane oli ühine.

Kui 1943. aasta alguseks oli ilmne, et sakslased kaotavad sõja, valisid paljud noored eest mehed Saksa mobilisatsiooni asemel ernalaste eeskujul oma uueks partneriks soomlased.

1944. aasta alguseks oli neid kogunenud sinna nii palju, et loodi Eesti rügement IR 200, lisaks oli 400 meest asunud Soome mereväkke. Et ka soomlastel tekkis samal ajal umbusk oma senise partneri vastu, koolitas nende raadiovastuluure uued mehed, kes pidid informeerima soomlasi sakslaste käitumisest Eestis. Vastutasuks lubati neil olla ka sidepidajateks Eestis tegutseva põrandaaluse rahvuskomitee ja läänes alles jäänud endiste Eesti Vabariigi poliitikutega.

See grupp oli otseseks järeltulijaks eriväljaõppe saanud Erna grupile ja seal õppust saanud paarikümnest mehest neli olid vanad ernalased. Nendest 15 saadeti enne Punaarmee kohalejõudmist Eestisse. Nende saatuse oli väga traagiline: 11 meest langes võitluses koos metsavendadega või tapeti tabamisel jõhkralt ja viis meest langes vangi ning mõisteti kokku sajaks aastaks Nõukogude Liidu töölaagritesse.

Kibe pettumus

Hilisemates Nõukogude "ajaloo uurimustes" ja ajakirjanduslikes tekstides nimetati kõiki Erna mehi bandiitideks, kes vägistasid, tapsid ja röövvisid õigeid eestlasi, olles Saksa joodikutest palgasõdurid.

Kõik, kes alates 1941. aasta suvest võitlesid metsavendadena, Erna üksuses või muudes vabatahtlikes rühmitustes, olid hiljem Saksa sõjaväes või Soomes veendunud, et pärast sõda saavad kõik riigid tagasi oma endised piirid ja iseseisvuse, nii nagu see oli Atlandi pakti kohaselt lubatud. 26 riiki eesotsas USA ja Inglismaaga olid ju kirjutanud sellele dokumendile alla. Ja selles usus oli meil lausa moraalne kohustus võidelda ka ise oma iseseisvuse taastamise eest. Sama teadmine põhjustas ka pärast sõda tekkinud metsavendluse.

Eestis leidis pärast iseseisvuse taaskoostamist noori ohvitseri ja allohvitseri, kes võtsid ette retke Erna grupi 1941. aasta marsruudil. Nendest kasvas välja Erna Selts, mis hakkas korraldama Eestis noorte seas väga populaarseks saanud sõjalis-sportlikke võistlusi. Ja populaarsed pole need ainult Eestis, sest juba 1995. aastast muutusid Erna retke nime kandvad patrullvõistlused rahvusvaheliseks.

On uhke tunne, et mälestus Erna grupist on muutunud rahvusvaheliseks sõpruse loomise ürituseks. ■

ERNA RETK / ERNA RAID

more stealthy ways to move than in the earlier competitions. It is important because the high technology observation devices have reached the trail and the careless will be exposed to the air observation. These are the new challenges.

10 years of Erna Raid shows us that the competition is viable and has found a dignified place among the similar competitions of the world. Why wouldn't it be if it is organised by devoted officers. The spirit of the competition carries the memories of the fight of the brave Estonian men in 1941 in the conquered land.

The spirit of the original Erna Raid defines the nature of the today's raid. The men fighting for the freedom of Estonia wearing the uniform of Finland and after the quick training in Finland reached the shore on the ships, they covered the route in a constant fear. They were endangered by the Red Army units and the members of the destruction battalions, which were famous for their savagery. The members of Erna group fought their way to the Kautla swamps. It was not a competition for them. It was a fight. Fight for life and death. Fight for the freedom of the fatherland.

It is worth remembering the Erna group on your route and to think yourself as a soldier of the battle. Because of the today's social activities the raids are not so gloomy as the forest days of the wartime Erna-men. That is why we incline to forget the historic temper of the event you are participating in. But thinking of the fight will help to keep your minds clear and will strong.

Erna Raid is not a sport for masses, where participation is important. It is a military competition, where the victory counts. In one year the winners can be the members from only one team, but the will to give the best you can to win, remains. This will makes you come back every next year again and again to defend the honour of the winner, or to fight for victory.

You should also find ways to communicate actively with the others before and after passing the route. Let the hunger for winning not to destroy the friendly relations.

I wish you persistence and determination on the route!

Tarmo Kõuts

Tarmo Kõuts,
Vice Admiral,
Commander of the Defence Forces

COMBATANTS! YOUR FIGHT IS WAITING

The competition "Erna Raid" is a trial for the true soldiers. Among the different international long-range reconnaissance competitions "Erna Raid" is considered to be one of the toughest. The exhausting nature of the competition makes us ask what makes you to go on the trail. What makes professional militaries and so-called holiday militaries from different countries to gather every year again to spend the most unpleasant days of the year in Estonia, on a hard trip from Salmistu to Kautla?

Is it a desire to test yourself? Is it a desire for fame, which makes you to attempt the victory? Is it an urge to test the real limits of your mental and physical capabilities? Or is the motive the hope to meet at least once in a year the same kind of soldiers from all over the world?

I think all the mentioned reasons are important. Their dimension in every competitor's motivation is of course different. This year's 10th competition enables to accomplish all the hopes one day longer than before. You need to use

Ardi Hallismaa

ERNA HAS CIRCLED THE WORLD

Each viable activity needs traditions. In the Estonia Defence Forces the military sporting patrol competition Erna Raid is going to be one on the most viable international traditions. Its popularity can be seen from its expansion and constantly growing fame in Estonia as well as thousands of kilometers away. Lots of servicemen in the Estonian military have experienced abroad that their colleagues do not know anything about Estonia as a country, but they do know the legendary patrol competition Erna Raid.

What is the phenomenon, which has made Erna Raid such an icon? What

does bring in the first week of August people of different culture, race, sex and age, who all are interested in military sports, to the forests of Kautla?

I think that everyone, who has participated in Erna in one way or another over the years, will feel the synergy. Erna Raid is not just a competition to test your skills and capabilities of military sports. It is a place where people learn to co-operate, compare their skills and experiences and finally learn from each other.

Erna Raid has proved that despite of the different origin of the participants and procedures varying considerably in

different countries they are able to develop excellent co-operation.

Even teams from more exotic places, who had difficulties participating in the initial years, have learned to play by local rules. Similarly the organizers have taken into account the experiences gained over the years and thus guaranteed constant development of the competition. It is progress, what keeps the event alive and brings both former participants as well as newcomers to Erna every year.

The local importance of Erna Raid can be proved by the Erna-mania, which has prevailed in Estonia for some years already - different military-sporting competitions are arranged everywhere and in all seasons. There are different competitions for men and women, boys and girls, civilians and military. All of them are extremely popular. Definitely every participant dreams about the real Erna Raid. As such Erna is a powerful way to promote healthy lifestyle and skills for surviving in nature.

Exact calculations have not been made; but in ten years the participants have encircled the world. Although this circle has been completed here, in the swamps and forests of the northern and middle part of Estonia, it has reached the other continents. Besides the European countries we have had participants from Asia and America and I'm positive that would not be it.

Erna, being ten years old is still young, but so far it has perfectly completed its aims.

The main goal of each military serviceman is to have excellent skills. If you are a professional, you'll be feared and you do not have to make war in reality. Erna's competitors and organizers are the best in their field and this provides us with a kind of guarantee for the better future.

Good luck!

Benno Leesik,
Major,
Commander of the Defence League,
Commander of Erna Raid 2003

TEN YEARS ON ERNA LANES

Erna Raid has become a popular patrol competition of a special kind in which both local and foreign teams participate i.e. it has become an international competition.

Olavi Punga

Meelis Rätsep, Lieutenant

Most probably the majority of our readers know what Erna Raid is all about. However only few people know how it was born. The number of people who were at the cradle of this competition is not large.

It all started out of interest towards the historical Erna group. So far we only knew legends of the participants and their magic deeds. As we managed to restore the historical route almost exactly we decided to pass it through. That was the very beginning. An Estonian-Finnish joint squad was the first to go through this route. The men put on their full equipment, took compasses and the organizers took them to the beach of Salmistu. To be on the safe side they also had a radio station. As the year was 1993 and the situation in Moscow was quite complicated we were ready to pick them up from the route immediately.

The first competition

However, history was moving along its predetermined track. The problems in Moscow were solved positively and the initial attempt to go through the Erna-route was also a success. This attempt proved that the route is passable even now and thus we decided to organize the first competition by the name of Erna raid. This competition in 1994 was local. Participants were teams from the Defence League and military units. The main camp was at Aegviidu.

Several peculiar events happened during this first competition. For instance it was the first time when local people in Aegviidu saw so many Estonian soldiers at a time. Then we did not see so many soldiers anywhere but at the parades. Comments in the press were also remarkable. The Estonian media avoided saying something considerably noticeable. However, the press of our "friendly neighbour"

1994. aastal saatsid võitlejaid teele ajaloolise Erna grupi liikmed.
In 1994, the combatants were accompanied by members of the historical Erna group.

started attacking us from the very beginning. The first legends about the contemporary Erna were born - for example that we were Estonian neo-nazis, successors of the German police unit and so on.

Establishing the Erna Society

Then in order to protect official authorities from slander we decided to establish the Military Sporting Society Erna (MSS Erna). And we established it. The founding took place in 1994 in the premises of the then MOD in Tallinn at 57 Pikk Street. As we were engaged in military sport, we had to have the Articles of Association and other documents necessary for registration confirmed by the Government of the Republic of Estonia.

Now as I am writing these lines I have an important historical document in front of me. It is the protocol of the Government's session of April 11, 1995, which gave a permission to MOD to register Erna Society. From there on the natural course of things started. On May 8, 1995 Andrus Öövel, then Minister of Defence gave an order to register the society. Thus the establishment of the society started when Enn Tupp was the Minister of Defence

and was completed during Andrus Öövel's tenure.

This will overthrow a widespread false statement. Namely, Many people think that MSS Erna is the creation and favorite of the Pro Patria party. Reality is completely different. The Society does not enjoy favours from any party and they'll organize the competition with the help of their members and participants. Because if there were no participants, there would be no competition.

Erna Raid was developing into an annual test

Then we started to organize Erna every year. The first competitions were obviously rather primitive and cannot be compared to today's ones - we were just beginners and lacked experience. But life teaches as the saying goes. Hopefully we have developed in these ten years and acquired knowledge. At least we know how much effort is needed to organize such competitions and have plenty of experience. We have had successes and failures. These have helped to devise the contemporary Erna raid.

Already at the initial stages emerged the core team, responsible for the major part of organizational work. The number of members in this workgroup has

3 x Olavi Punga

always been around 15. However, individuals change. The changes are due to the fact that people in active service have to reduce their additional workload or give up active participation because of changing their place of service. Still they have not withdrawn from the society. They still support the society as much as possible.

Thus the competition, which had already won fame, started to develop. Soon the rural municipality of Vaivara and the heritage society initiated Utria and asked Erna Society for help. Now Utria competition has already been held five times. So far only Estonian teams have participated, but we have planned to change this competition into an international one as well. We have not done it yet, because it is a winter competition. Our winters differ greatly and so we have plenty of climatic conditions, which have to be taken into account.

At Utria we have experienced temperatures from +5 to -38 degrees Celsius. Besides there have been low-drifting snow and drizzle. Fortunately or unfortunately we have not yet experienced freezing cold with heavy snowstorm. In a way it would be necessary - the only way to gain practical experience. We may be good in theory, but reality has proved that very often theory differs from practice considerably.

By now another event - the so-called Erna hike has also gained popularity. It is an event for people of all age groups and any professions. Scouts together with Erna society organize the hike. The hike, which has already been held three times, is becoming more popular every year - this year we expect more than 150 participants.

All those competitions have survived due to co-operation of all Estonian military and other law enforcement structures and ministries.

Erna Raid this year

Now a little about the current situation. The number of participating foreign countries has varied every year. It is natural, as they are mainly units in active service and their participation greatly depends on "the temperature" of global politics. If "symptoms of fever" have developed or "the temperature" has risen to unusual heights at some places, it is evident that one or two previously registered countries will not attend. Still we may say that the number of foreign com-

Õine lasketiir 1996. aastal. Edaspidi keelati fotograafidel välklambiga öise laskeülesande täitmist häirida.

The rifle-range at night in 1996. Later the photographers were forbidden to disturb a shooting task with a flash at night.

Laevasõidul Tallinna Miinisadamast Salmistu randa on võistlejatel viimane võimalus enne Erna retke konkurentidega kogemusi vahetada.

At the trip from Tallinn Mine Port to Salmistu beach, the competitors have a last chance to exchange their experiences of Erna Raid.

1999. aasta Erna retke lõpujooksu eel tegid šotlastest võistlejad näole Püha Andrease risti kujutava sõjamaalingu.

Before the finish from Erna Raid in 1999 the Scottish competitors painted Saint Andrew's crosses as their arms on their faces.

petitors increases every year. So far the list of foreign participants includes: the USA, Germany, France, Italy, the Netherlands, Finland, Sweden, Norway, Denmark, China, Lithuania, Latvia, Romania and the United Kingdom.

Besides several countries have participated as observers and been impressed. I think their participation is only a matter of time. The competition has got the best rating from the French, who said that at the start they had not believe that they would finish, but they still managed and thus gained the best experience of their life. They learned to know themselves, estimate and trust their own capabilities.

First of all this competition is a fight with yourself and feeling of your own powers. Teamwork is definitely essential as well – without teamwork you won't be among the first ten teams. Most of the tasks are mainly based on teamwork. It is the same as in a real assault landing situation.

So far the level of participating teams has been high, however we have to admit that the level of Estonian teams has started to worsen. We do not know the reason but for example the last competition proved that shooting was not their strongest side, the recce task showed that they did not know conventional signs and their knowledge about military equipment also was not good. Fortunately their fitness levels are still more or less normal.

It is difficult to describe the competition from the organizers side. Every year is different. The contents vary every year and weather conditions contribute to these differences even more. Still I believe that everyone who has participated in the organization has got an interesting experience.

The competition is over. Long live the competition!

Organization of the next competition basically starts after the finish of the previous one. We also receive the first applications immediately after the raid. In autumn the route shall be monitored simultaneously with the preparation of Utria. Before that we pass the terrain 4-5 times to look for different options. Usually the main route shall be determined by December. Obviously then Utria is in the center of attention.

Then we'll continue with so to say the more elaborate task of determining

Hoolimata tugevast vihmast oli pealtvaatajatele avatud kontrollpunkti tulnud erenalaste tegevust jälgima hulk rahvast.

Despite a strong rain, a large crowd came to watch the action of Erna Raid participants in a public check point.

the final route and correspondence with landowners. We test each route chosen by the society. This means that four people take their full equipment and pass the route in order to know the approximate times of getting from one check point to the other. Then we'll discuss the results and add some co-efficient for the reality, considering that real competitors might encounter counter action forces or get lost. Besides they'll move under pressure and depend on the peculiarities of the terrain and weather. There are competitions (almost all in recent years) having two time schedules: one for normal conditions and the other for difficult conditions. The team shall get the package, respective to the conditions of the competition. Definitely we cannot foresee all circumstances and we always have to be ready for making fast changes during the competition. Also it is only natural that you cannot compile a schedule, which would appeal to all teams – some of them are stronger and some are weaker.

There have also been situations that despite of former co-ordination the landowner changes his/her mind on the last moment and we have to change the route immediately before competition. Usually we still have managed to arrive at an agreement suitable for both parties.

Logistics is also very important. One should not accept a good competition

without excellent logistics. You have to plan transportation, catering etc. in early stages. When we prepare the trail we remember where vehicles can go and where they cannot go. Basically we know the real bearing capability of each and every bridge on the competition area. We need it to know where we can send which vehicles if need arises.

It makes no sense to describe preparation of the competition in detail. I have given this brief description of the initial stages only to illustrate how long it takes to prepare one competition. To put it in a nutshell I can say that by the time of the competition the trail staff and myself know the immediate surroundings of the route by heart.

If we could turn back time for ten years, I would not change anything. Things have developed in their normal manner with successes and failures. We may only admit that the event, which started in a primitive way, has developed fast and efficiently. We did not believe it then, we just hoped that some time in the future we'll get where we are today.

I would like to thank again everybody who has helped to improve and organize this competition. Enjoy the sun and see you at the competition! ■

Lieutenant Meelis Rätsep is President of the Military Sporting Society Erna.

HOW THE ERNA RAID CAME TO BE

The activities of the Erna group have always been one of those subjects for me which I could discuss at home but not at school, because it so happened that both my mother and my father were involved with the Erna group.

Olev Raidla

Namely, in 1939–1940 my mother's brother Oleg Marnot was in his final year at the Joint Military Academy, specialising in artillery, and was also an active sportsman, achieving rather good results in horseback riding and ski-jumping. In 1940 he broke his thighbone in a ski-jumping accident and was therefore transferred to the reserve as an ensign in May 1940. In the winter of 1940/1941 he worked as a ski instructor at Otepää.

Oleg Marnot and Erna

In July 1941 Oleg Marnot took part in liberating the City of Tartu together with a guerilla group and after that the Germans sent him to Finland on a plane, as they thought that the Finland-based Erna group lacked men with military preparation, i.e. officers. From Finland he came to Kautla with a parachute at the forefront of the reinforcement for the Erna group and perished a couple of days later in machine-gun fire while covering the retreat of refugees in the battle against a destruction battalion. He died together with Rosina, a non-commissioned officer of the air forces. It would be more correct to say that he was deadly injured and captured by the enemy but as far as we know he luckily died before the Soviet henchmen could perform their commonly atrocious interrogation procedures on him. The Soviets did, however, manage to identify him and already two days later his two sisters had been taken to the cellar in the Pagari Street (his elder brother Major Rudolf Marnot served as a company commander in the Kalevi battalion in 1940, managed to leave Tallinn in July 1941 and hide in the forest and in a hiding place which was built with the help of Albert Roosevald, the pastor of the Kuusalu church in the attic of the pastor's house).

The sisters were shipped to Leningrad together with hundreds of other female prisoners (on their way they overheard the guards talking and learned for

the first time that their brother was a *banditskoi šaikoi komandoval* and had perished in battle). Thereafter they were taken near Irkutsk, the czarist Aleksandrovski middle-stage-prison, where they were confined up to the summer of 1942.

Fortunately, with the assistance of German or Finnish planes, the first NKVD (People's Commissariat of Internal Affairs) investigators and their files had been fed to fish upon their escape from Tallinn, therefore it was possible to give more considered and apolitical answers as taught by the more experienced prisoners at the next interrogation. The local investigators were possibly more intelligent and less eager to serve the authorities than the usual standard, and the sisters were released due to lack of evidence (which was a rare case in NKVD) in the summer of 1942 and already in August 1945 they were back in Estonia.

Their elder brother had been killed in action on the Eastern front in August 1942, their apartment in Tallinn had been occupied by the "liberators", the remains of their property were in the custody of nice and not so nice people and those who knew better advised the sisters to keep away from Tallinn. With the help of the acquaintances of their own acquaintances the sisters finally arrived at Kuusalu, where pastor Roosvald provided them shelter.

My father's memories of a July morning in 1941

According to the known data, my father's family has lived in the Kiiu commune, Kuusalu parish, Harju county for about three hundred years. Local people have always been occupied with farming and smithcraft. As a young boy, my father dreamt of going to sea as he was born on the coast but as the First World War and the Independence War had already required a number of lives in his family, the surviving women could not let the only man wander in the world but employed him on the farm. The young man, however, still had time for

wrestling, trumpeting and participating in the naval unit of the Defence League.

Going out on one July morning in 1941 as the dog had started to bark, he and his uncle witnessed a large group of men crossing the coastal hayland in fog and making their way towards the neighbouring farm Lõpeveski in the forest. Who were these men, where did they come from, where were they going? In unclear times one should not ask too many questions. The matter was clarified a few hours later as the whole family faced the guns of the Red Army soldiers and the farm was thoroughly searched. The Red Army was looking for Finnish saboteurs, the men of the Erna amphibious assault landing who had come to shore at Salmistu and were led by Major Kurg.

The surprised family was still very sleepy, could not see too well and did not understand any language but Estonian, therefore they could not be of much assistance to their nervous guests. The saboteurs were not found in the house, granary or hay barn and the soldiers failed to notice a pack of old newspapers "Uus Eesti" (*New Estonia*) on the table or the 7.65 mm FN Browning under them which my father had forgotten to return together with other weapons to the Defence League.

All neighbouring farms were searched as well. This and the mobilisation order presented a clear sign to the men that it was high time to hide in the forest. The pistol came in handy a few weeks later when the red reconnaissance patrollers started to rape and murder women in the farm between two fronts. One of the criminals possibly still managed to flee.

Some truth in the ideology

I found the school meetings organised with the brave fighters who protected the happiness of the working nation highly useful, as in oral presentations accidental truth was sometimes spoken which the censors would never have allowed in a written text. It was rather funny for the boys to hear an ema-

ciated creature called Juliana Tellman recall in a sweet and trembling voice how “we, young girls, went to inflame the feelings of the seamen in our cotton dresses in the summer of 1917”.

There was a different tremble in the voice of a local party member who recalled the chasing of the Erna bandits and other partisans in the Lõuna-Harju and Järva counties in the summer of 1941. The red soldiers had taken their trucks at night, sung gleeful Komsomol songs and wished to punish the bourgeois scumbags, fascist henchmen and those fleeing from the mobilisation, when suddenly they were greeted with a couple of grenades in the middle of the forest. After twenty-five years this local party man was still in rage when speaking about the Erna murderers.

The beginning of the Erna Raid

The idea of the Erna Raid which is a patrol competition was first formulated in September or October 1993, in the room No 13 of the Ministry of Defence which was then located in Pikk Street. In that room the following persons collected and interpreted data: Mati Õun, presently a history writer; Tiit Noormets, an archivist; Avo Saluste, a theoretical physicist and IT-specialist; Leho Lõhmus, the director of science at the Laidoner museum; Toe Nõmm, presently a high official in the Ministry of Defence who joined the others some time later; me; and Meelis Rätsep who then served as a Second Lieutenant in the General Staff of the Defence League.

Lieutenant Rätsep told us that a group of the Defence League members had completed the route of the main Erna group in order to challenge both their bodies and minds. Their experience was discussed, the idea caught on and we finally decided that we could organise another military-sports competition.

But the idea could never have been put into practice if it had not been for Hannes Walter who was then the Secretary General of the Ministry of Defence (and is now the director of the Laidoner museum).

We had higher aims than just the physical effort on track from the beginning. I will outline some of the main points in the sequence which, again, reflects my own subjective approach:

- Breaking the stereotypes of the Soviet psychological war.

There were two contrary stereotypes concerned: noble Soviet internationalists and fascist nationalists. Deportation

Erna retke taaslustamine sai kohe poliitilise värvingu. 1994. aasta retkelised leidsid Kautlas eest lõhutud mälestusmärgi.

The revival of Erna Raid got a political touch. In 1994 the participants found a plundered monument of historical Erna group in Kautla.

and murdering of the latter could sometimes go beyond the procedure rules allowed in Soviet law but in case they were really innocent, the Soviet power could rehabilitate them retroactively. Those who fought against the Soviet power with weapons were not to be rehabilitated. The main idea of creating and maintaining the stereotypes was to teach a lesson - those who fought against the Soviet power with weapons were criminals and murderers who will never be pardoned. Slandering Estonian armed resistance, including the Erna group, was a part of breaking resistance will.

- Bringing the Estonian power structures closer together.

In the beginning of the 1990s we witnessed numerous attempts to drive a wedge between the Defence Forces and the police, but even more so between the Defence League and the police, to find excuses for abolishing the Defence League. Therefore we aimed to bring the people under the Ministry of Defence and the Ministry of Internal Affairs together to organise a regular event, even if we could not manage to bring them to the same track.

- Arriving at the international arena equals breaking out of the ideological pressure.

- Helping along with the tactical development of the units of the Defence Forces and the Defence League.

- Helping along with the developments of the operative command level (if we look at the competitors and the counter

players in the symbiosis of the Erna Raid, we see an event with several features common to an internal defence training).

Elaborating the tasks of the Erna Raid

While speaking about the development of the track and the competition elements, the old rule applies - the weapons largely define the tactics. Year by year, the technological developments in the Defence Forces have enabled us to reduce the percentage of the so-called improvised elements. On the other hand, there are now new restrictions and limitations because of the development of the Estonian legislation and the implementation of the NATO procedures.

We hope that at our planned conference this autumn we will manage to discuss in further detail the potential realistic place for Estonia in NATO, and which old and new requirements we must consider in the new security-political situation, or in other words, how the new security-political environment can influence the strategies of the Estonian state defence.

When I look back at the entire process, I am glad to recognise that our idea did not die in its first phase but is growing bigger even now and if we cannot claim that it is presently blooming, we can at least say that it is persistently developing on our soil which is covered with only a thin layer of humus. ■

RESEARCHERS OF MILITARY HISTORY ORGANIZING THE ERNA-COMPETITION

Tiit Noormets, a military historian

The patrol competition Erna started as a co-operation of Estonians and Finns, just as the operation of the real Erna recce group in 1941.

Already before Estonia regained independence there were ideas about recording the operations of the legendary Erna recce group. i.e. repeating their route. In 1993 a group of Finnish volunteers and members of the Estonian Defence League passed through the Erna route and were convinced that the terrain was suitable for a military-sporting competition.

First I heard about this idea from Meelis Rätsep, then a second lieutenant, who was and still is in the front lines of the organizers. The idea was born at the MOD where several military historians worked side by side as a friendly family in one office. I had researched the history of the Erna group and written about it in the press, so I completely agreed to the idea. As a result of discussions we arrived at a conclusion that the competition has to be as difficult as possible, close to the real situation. All military historians of the MOD were also found-

ing members of the Estonian Academic Society of Military History and the first competition in 1994 was held under the auspices of this society.

Why was that? Military historians are rather scientists, who sit in their offices, not stomp around in forests. The reason was that Erna had always been a symbol of the Estonian War for Independence but simultaneously it had been a target of lies and slander of the Soviet propaganda. Then, ten years from now slander had not yet become history. When I went to Moscow after the first competition I could admire articles in the Russian newspapers, accompanied with sketches on which we were shown as disgusting snakes, wearing helmets with swastikas.

Some local Russian journalists, who were present at the opening ceremony of the competition, were really aggressive. Therefore Meelis Rätsep thought that it would have been stupid to let them attack the MOD or HQ of the Defence Forces. It was safe to use the name of the Society of Military History. In reality using the society's name was some kind of camouflage, because real organization

work was completed by a workgroup, consisting mainly of professional military from the Defence League and the Defence Forces.

Enn Tupp, who was the Minister of Defence then, completely supported the idea. Explaining the idea at the HQ of the Defence Forces was somewhat more complicated, but still, they gave their support. But no money was received from national defence funds. The organizers themselves had to find sponsors. They worked out of pure enthusiasm.

The event was a complete success. In August 1994 the first Erna competition was held and from there on, it has been repeated year-by-year.

The founders of the Erna competition had set ambitious aims: to create a competition, where members of the Defence League and the Defence Forces can test their military and physical skills, enhance military sport as a whole and introduce Estonia to the world of international military competitions. Now we can say that they have achieved all their aims. In this area of activities Erna may be compared to Jaan Kross in literature or Arvo Pärt in music. ■

THE BEST OF ERNA RAID DURING THE TIMES

1994

1. Estonian Defence League (squad 2)
2. General Staff of Estonian Defence Forces (squad 5)
3. Estonian Defence League (squad 1)

1995

1. Finland
2. Estonian Defence League's Regional Unit Võrumaa
3. Estonian Military Rescue Regiment of Jõhvi

1996

1. Denmark I
2. Board of Estonian Border Guard
3. Motor Company of Estonian Defence Forces

1997

1. Board of Estonian Border Guard I
2. Estonian Defence League's Regional Unit Võrumaa
3. Board of Estonian Border Guard II

1998

1. Estonian Defence League's Regional Unit Alutaguse

2. Estonian Rescue Board
3. Board of Estonian Border Guard

1999

1. Board of Estonian Border Guard
2. The Single Infantry Battalion of Kalevi of Estonian Defence Forces
3. Estonian Defence League's Regional Unit Pärnumaa

2000

1. Board of Estonian Border Guard
2. Norway I
3. Estonian Defence League's Regional Unit Harju

2001

1. Estonian Defence League's Regional Unit Järva
2. Finland II
3. Board of Estonian Border Guard

2002

1. China II
2. China I
3. Estonian Defence League's Regional Unit Harju

Tatu Korhonen

Aastal 2002 saavutasid Hiina rahvaarmee võistkonnad Erna retkel kaksikvõidu.

In 2002, the teams of the Chinese National Army achieved a double victory at Erna Raid.

FINNISH BLUE BERET VETERANS UMPIRES

This year will be the ninth time for the Finnish veterans of peacekeeping missions to participate as umpires in the international military competition "Erna".

Inko Jansson, Helsinki Blue Beret Veterans Association

The idea to recruit the Finnish Blue Beret Veterans was made by Juha E. Tetri in summer 1995. The aim was to use them as neutral umpires under UN flag. He described the task so interestingly that eight peacekeeping veterans decided to take the challenge.

Their first year coincided with the participation of the first international teams at the competition Erna Raid. Over the years this event has developed into an important and visible part of the international activities for the Finnish Blue Beret Veterans. Our knowledge about the mission to come was minimal, but we had been accomplishing tasks abroad before and trusted that by using our smartness and creativity we are able to overcome the arising obstacles. These qualities have since needed as well.

Umpires for years

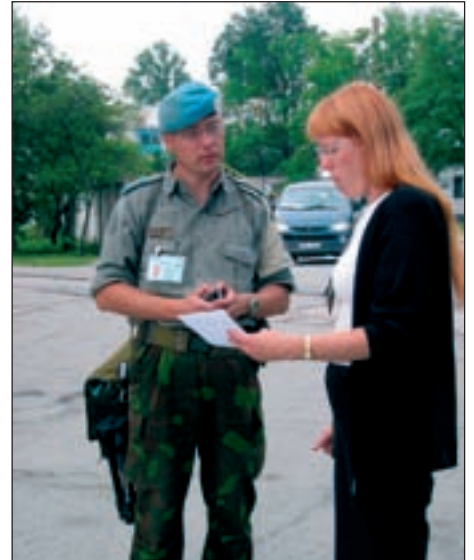
From the very beginning our task has been to act as umpires at Control Point

tasks and counter action as well as to conduct the competitors' equipment check at the start and finish. During the first years our job was complicated because we did not have a general overview of the aims of the umpires' activities and we lacked information provided in advance about the tasks as well as basic principles of evaluating. Therefore we were often unsatisfactorily prepared.

Year by year the situation has improved – every year in the framework of the UN Day celebration in Helsinki we have feedback discussions with organizers of the competition. Nowadays training is also organized for umpires before the competition.

After some years the umpires were invited to participate in the activities of the competition HQ as well. From there it was just one small step to the current competition structure, where umpire activities are led from umpire operations HQ in co-operation with the competition HQ. However the umpires achieved real professionalism only after Aki Kupiinen joined them. Due to his systematic and

2 x Tatu Korhonen

Aki Kupiainenil on Tallinna Miinisadamas retkelisi teele saates käed tööd täis. Aki Kupiainen is busy when accompanying participants in Tallinn Mine Port.

analytical (and often stubborn) approach to problems, the work of umpires has reached such a level of excellence as is appropriate for an international competition. Today the tasks and responsibilities of umpires are clearly defined in the rules of the competition. Aki Kupiainen has also created written documents, which cover umpire deployment, training, job descriptions as well as operation plans.

Umpires also from other Nordic countries

At first the contingent consisted only of the Helsinki Blue Beret Veterans. However it soon appeared that they are not able to cover alone the need for umpires, which increased year-by-year. We started with 8 umpires; by today we have over 50 of them. Thus Blue Beret Veterans from other associations were invited to join. Today Helsinki Blue Beret Veterans make up for approximately 40% of the umpires, but the general responsibility and co-ordination still rests on them.

Two Blue Beret Veterans have also acted as chief umpires of the competi-

Erna retk 2002 on lõppenud. "Puhkusel" viibivad rahuvalveveteranid ootavad bussi, et sõita Tallinna Lillepaviljoni lõputsermoonial.

Erna Raid 2002 is over. The peacekeeping veterans who are having their rest as umpires of Erna Raid, wait for a bus to go to closing ceremony in Tallinn Flower Pavilion.

HIGHLIGHTS FROM THE PAST YEARS

tion: Ville Kaarnakari in 1999 and Aki Kupiainen in 2000–2002.

Joining of other Nordic Blue Beret Veterans has considerably reinforced the umpire contingent. For a long time this project has been led by Måns Löf, a Finn living in Sweden. He first participated as an umpire in 1999 and after that started recruiting other veterans from the neighboring countries. Also the participation of Estonians in peacekeeping operations provided an opportunity to include them as well. Today in addition to Finns the international umpire contingent includes peacekeeping veterans from Sweden, Norway, Denmark and Estonia. Along with the change in the world and the partial transfer of peacekeeping missions from UN to NATO we have also included umpires who do not wear the UN blue beret. Female Blue Beret Veterans have always been working side-by-side with the men and been successful in fulfilling their tasks.

On own expense during spare-time

Umpires participate competition on voluntary basis and cover the costs themselves. They also use part of their annual holiday to come over to the competition – a fact that often seems to surprise foreign team members who enjoy full salary and daily allowance during the competition. The only assistance we have received is monetary aid from the International Department of the Finnish Defence Staff to partly cover the travel expenses during years 1998–2001. This aid was greatly appreciated. Since 2002 the Defence Forces lend field uniforms and other necessary equipment for Finnish umpires. Sometimes we have managed to borrow tents, jeeps and means of communication, which the organizers of the competition are missing, from Finnish private entrepreneurs.

But what makes the peacekeeping veterans to use their valuable holiday for such a purpose? The past years have proved that the competition week consists of responsible work, little sleep, too hot or too damp weather, bad roads, cold nights, bad flow of information and even of getting angry – mixed with boredom and tiredness. In other words – it's the soldier's life. Most probably inside every one of us there is a small soldier hiding, being happy about all this. It reminds us of the golden days at

- In 1995 Meelis Rätsep, president of MSS "Erna" wasn't happy about the morning inactivity of the camp at Kautla. So he fired a magazine-full of shots to the sky. This caused relevant hustle and bustle in the tents (finally the camp woke up).

- Before we started using portable field toilets at the camp, Heikki Pietilä (Chairman of the Board of the Finnish Blue Berets Ry) won fame for building field toilets, which met all requirements. They even had hand supports.

- Hannu Rossinen is extremely good at locating saunas. Over the years he has discovered 12 saunas on the territory of the competition and tested them all.

- Riita Akkanen acted as umpire in 1995 competition when she was five months pregnant. If the pressure was too great, she just opened the zipper of her pants and went on.

- There is something special in the Erna competition since some umpires have applied for a holiday in the middle of ongoing peacekeeping mission in order to participate Aki Kupiainen and Kari Laitila came to Kautla straight from Lebanon and Heikki Pietilä from Macedonia.

- "This is great! – by noon already 11 international delegations have congratulated me!" said Ville Kaarnakari, who celebrated his 50th birthday acting as an umpire at Control Point task.

- Inko Jansson introduced a slogan for Erna umpires in 1998. "You don't leave your friends, you don't talk about this at home and you can rest when you are dead".

- This happened at the final equipment check. "Well you don't have to show so PERSONAL equipment!" the Danish umpire Torben Rønne told a competitor, who started taking off his pants.

- "You all cannot come to visit one girl!" an Estonian border guard officer said, seeing the name "ERNA" in the visa applications of eight umpires.

- "When I'm on holiday I want to do simple things like this," Heikki Pietilä replied to a Danish general, visiting the competition, who was surprised how an officer in active service can work under the command of a reserve NCO at Control Point.

- In 1996 Helsinki Blue Berets presented to the competition a Finnish WW II infantry compass. This challenge trophy is given to the best Estonian team for one year.

- One of the highlights of the competition is to meet Ülo Jõgi, the last member of the original ERNA group, who is committed to visit Kautla every year on the last day of competition. In 1997 he also spoke at the club meeting of Helsinki Blue Beret Veterans about his experiences with the ERNA group.

peacekeeping operations, a special feeling of comradeship and the international environment. That is the main reason – I assume.

We can mention with delight that MSS "Erna" appreciates our work. Long-time hard work for the benefit of the competition has brought along MSS "Erna's" 1st class medal for several honorable umpires. In 1998 the medal was awarded to Helsinki Blue Berets Ry. In addition Riitta Akkanen, Jukka Alho, Jarkko Jalkanen, Inko Jansson and Heikki Pietilä have been personally recognized in 1999; Ville Kaarnakari, Hannu Rossinen and Jukka Viilomaa in 2000; Matti Konttinen, Matti Koponen and Aki Kupiainen in 2001 and Mauri Akkanen, Kari Laitila and Auli Myyrinmaa in 2002.

During 1995–2003 altogether 268 Finnish, 14 Swedish, 14 Norwegian, 3

Danish and 4 Estonian Blue Beret Veterans have been acting as umpires at Erna. 34 of them have been women. If we recalculated the contribution of umpires into 8-hour workdays we'd get total 1558 days. In reality our routine is to work 16 hours in succession thus the number of workdays can easily be multiplied by two.

The Erna Raid competition has provided the Blue Beret Veterans with a unique and pleasant opportunity to continue Estonian-Finnish military co-operation, which was interrupted decades ago. I would like to wish MSS "Erna" and its voluntary employees strength and courage to carry on this wonderful international competition. ■

Inko Jansson from the Helsinki Blue Beret Veterans Association is umpire contingent commander of Erna Raid 1995–2003.

MEMBERS OF *NAISKODUKAITSE* (WOMEN'S VOLUNTARY DEFENCE ORGANIZATION) AT ERNA MAIN CAMP

Erna raid does not only mean brave soldiers, struggling in the forest and on roads despite of counter action forces, but also the main camp in Kautla, supporting the competitors' attempts.

Airi Neve
Anne Must

Although the patrol competition lasts for three days the Young Eagles, putting up tents and cleaning the area have to arrive at Kautla several days earlier. The HQ and umpires, a field kitchen and information tent have their own areas. Among others around twenty women from *Naiskodukaitse* start supporting the work in the camp. Most of them consider the Erna camp an annual summer entertainment.

Naturally it is a specific routine inside the organization – you have to act where necessary – , but it is also a habit and a fact that every year you'll be at Kautla during Erna. Most probably it is a wish to contribute to the success of a great competition but also an opportunity to refresh your skills and get an experience how to organize a large event. Besides, there is another aspect, which one of the main camp participants mentioned – the people. The same people for whom the organization and preparation of Erna raid and operating the main camp is not a job, but a way of living and an opportunity to express their inner thoughts and ideas in a beneficial and interesting way.

Field catering as a science

Women are responsible for furnishing the field kitchen and catering the competitors, the HQ and visitors. Sometimes the number of people to be catered may be up to 300 and they have to guarantee that everybody gets some food. Catering and planning it is a complicated art, demanding special training, experience and patience. Chefs and their assistants work almost round-the-clock during the competition. Preparations for breakfast start at five o'clock in the morning and only after the last eaters have left at night they can have some hours of sleep.

This year we have joined catering at the main camp with the practical part of

Olavi Punga

Toitlustuspunkt on Kautla laagri süda. Siin kohtuvad kõik Erna retkega seotud inimesed.

The catering point is the heart of Kautla camp. All people concerned the Erna Raid meet here.

the organization's Field Chef Course. In the week preceding Erna 15 members of the *Naiskodukaitse* study at the Defence League School at Alu. Two Swedish instructors and 5 Estonian student-instructors shall instruct them. Erna main camp provides a great opportunity to put their fresh knowledge into practice.

Besides the kitchen one may find women at the gate, on duty at the communications and in the information tent, putting up the newest interim results. Moreover, there are always some surprise tasks, in which women are happy to assist.

Info-service informs, directs and helps

Lots of girls who help at Erna come from Tartu District, thus most of them are students. Broad knowledge and good command of languages enables to use the girls at more responsible tasks as well. The info tent at the gate is a place visited by hundreds of people during the day. Posters on the walls inform them about changes in the schedule, times of briefings and definitely about the most

important – fresh interim results of checkpoints. The duty of the girls at the info tent is to give information coming from the HQ to the competitors, visitors and the press. They will also have to assist foreign teams and if necessary help the press representative to gather information and compile press releases.

Communications sentry has to know languages

Being on duty at the communications also assumes good command of languages, as the number of foreign teams is large. As very often English is not the mother tongue of neither party, the communication between the HQ and teams is even more complicated.

In supporting communications the main task of the women has been forwarding information from checkpoints and listening to the emergency frequency round-the-clock. In the first case they go to the terrain in the communications vehicle, in the other case they work in shifts at the point of communication in the camp. In both cases they can use radio

stations and means of data communication. Both tasks have their own peculiarities – being on terrain during the whole competition gives a better overview about the event, but at the main camp one can participate in social life experience, the so-called “Erna-fascination”.

In the last couple of years mostly the same people have been at communications, so they have more self-confidence, they know what to expect and are able to react in unexpected situations. And this work is full of surprises. For example foreign competitors often see our radio stations for the first time (this naturally causes lots of confusion and excitement), besides friendly and not so friendly contacts with local people, who tend to be somewhat suspicious towards the communication masts and excitement of riding a jeep in a dark gravel pit. But the people themselves say that you cannot figure out a better way to spend these beautiful days and tender nights of August.

Gate guard has to guarantee security

Now about another important and energy consuming job at the main camp, namely the 24-hour gate guard. All vehicles entering and leaving the camp shall be registered; people who come to the camp are questioned. Cheerful girls at the gate will provide the arrivers with some positive energy, which they need during those hard days.

Olavi Punga

Erna retke tagamine ei nõua pingutusi üksnes vabatahtlikelt naiskodukaitsjatelt, vaid ka kaitsejõudude logistikud peavad andma endast parima.

The support of the of Erna Raid requires efforts as from voluntary members of Women’s Home Guard as from the logistics of the Estonian Defence Forces.

Gate guarding seems a little routine – to lift the barrier hundreds of times a day and write numbers of vehicles like a machine. It is not a very creative activity neither does it demand much skill, but very often a pleasant company gathers at the gates. This job permits to communicate with the campers as well as with people coming to have a look at the camp from outside. This is the way of enjoying yourself at the gate. Still you may be convinced that this does not affect the quality of your

work or security of the campers. But it enhances positive atmosphere and spreads the specific “Erna”-feeling.

The number of girls from Naiskodukaitsesse included in the Erna camp increases year by year. On one hand this is an opportunity to participate in an internationally recognized event and on the other hand women have proven their skills as staff assistants and their input to the success of the next Erna is always welcomed. ■

MSS ERNA MEDALS OF MERIT

MSS ERNA Medal of Merit, 1st class. Given for special merits in organizing the Erna competition and supporting the society, as well as for remarkable merits in enhancing national defence.

MSS ERNA, Medal of Merit, 2nd class. Given to the winners of Erna raid and Mini-Erna of Young Eagles

MSS ERNA, Medal of Merit, 3d class. Given to the competitors, who have won the second place at Erna Raid.

MSS ERNA Medal of Merit. Given to the third place winners of Erna Raid, also to teams, outstanding for observing the principles of “fair play” and for minor merits in organizing the raid.

CHINESE ARE COMING TO WIN

Winners of last year Erna – the Chinese – are present this year as well. Let us talk a little about their country and culture.

Gunnar Richter

The year 4701,¹ called *Guiwei* – or the year of Goat has arrived. In order not to make the beginning of this story sound too fantastic, open your calendar at the year 2003, the month of August. Erna Raid shall be held as usual. We expect teams from all over the world. Two Chinese teams will also arrive to defend their title. Just to remind you: last year the Chinese got a double victory.

The Chinese triumph started in 1997 when six Chinese senior colonels (equivalent of the Estonian Brigadier General) came to see the competition “knit by the small fingers of Estonians”². The liaison officer of the Chinese has a humorous story of this visit.

Humorous story of the liaison officer

Once the high-ranking Chinese officers went to see one of the checkpoints. The task was to pass a 500-meter obstacle course carrying a three-meter beam. The liaison officer turned to the chief of the checkpoint, a Finnish Blue Helmet asking to explain the task to the guests.

After listening to the liaison officer’s beautiful introductory speech the Finn asked: “And where are those Chinese officers?”

The liaison officer turned round and stared at the place where the Chinese officers had stood – there were neither the colonels nor the beam. The moment was embarrassing. You could see that the Finn was nervous. The reason was not the disappearance of high-ranking visitors, but a piece of equipment he was responsible for. You could smell a conflict in the air.

However solution came when we heard some panting from the bush and in a couple of minutes appeared the colonels, carrying the beam. The Finn was visibly relieved. This sight would have

given a nice Soviet-style propaganda photo.

Friendship of Estonia and China

Now you may ask what is so peculiar about it.

Oscar Wilde has said to justify such situations: “If you want to repeat your youth, you’ll have to do the same tricks.”

So the high-ranking colonels took a message from Estonia to China, which brought along friendship between the military those two countries.

Chinese is Chinese

Now it is time to speak about the Chinese language. Some words and expressions are necessary for basic communication. Hello is *nihao* in Chinese, thank you - *xiexie (se sie)*; good, well done – *hao*; how are you? – *ni hao ma?*; cheers – *ganbei*. When you try to talk to the Chinese in their language they may laugh at you, but do not take it as an offence.

They are sincerely happy if people try to develop some new skills. However, if some of you would like to check their teaching capabilities, try to teach a word containing the sound “r” to a Chinese. Just to warn you – it would be quite complicated as there is no “r” sound in the Chinese language.

This year soldiers from the Sichuan district in Southwestern China come to the competition. They speak a dialect different from the official Chinese language. Although there are lots of different dialects in China they use the same hieroglyphs. The total number of hieroglyphs is said to be about 55 000, people graduating from the secondary school have to know (i.e. read and write) three to four thousand of them.

For computer freaks: the number of keys on the Chinese keyboard is the same as on our keyboard, but instead of letters lines, hooks and punctuation marks appear on the keys.

Ivar Jõesaar

Edukalt esinenud hiinlased 2002. aasta Erna retkel meditsiiniülesannet lahendamas. *The successful Chinese solving a medicine task at Erna Raid in 2002.*

2 x Olavi Punga

A little about eating

If you happen to eat together with the Chinese, forget all you have been taught from early childhood as impolite at a dining table. Namely if a Chinese is quiet and reserved while eating the chef should be fired or the person himself is almost dead.

A person who belches, smacks and may be even farts at the dining table is the healthiest, wholesome person, considering the food very delicious.

Thus it would be reasonable to observe the Chinese before you line up for food. If they behave as described above, you'd better hurry otherwise the food may finish.

About health and illnesses

In the forest it is quite common that an ordinary person is not able to find a cure to each ailment. The Chinese popular medicine is based on good knowledge of plants and using them for the benefit of one's health. Every time the Chinese who are born to be biologists have taken along plants from our forest. They have explained to the liaison officer that a particular plant is a component of an energy drink, painkiller or other similar "magic drug".

Now a little about the notorious SARS-virus. I can assure you that the Chinese do not represent any threat to the health of other participants and organizers.³ This disease spreads by droplet infection, but our friends from China have been checked several times before their arrival. People who have visited China may argue that the internal corruption is so widely spread in China that one can easily skip some checks.

As far as I know the Chinese take it really seriously. It is also related to the fact that the Chinese are hard working and used to a strict regime. No nation would like to be in the center of global attention in a negative sense.

The Creation Myth

To sum up our story of the Chinese, let us go back to the very beginning. The best example would be the Chinese myth about creation of the world, researched by a philosopher, Yuan Ke, translated into Estonian by a well-known astrophysicist Enn Kasak.

Once the ruler of the South Sea Shu (fast) and the ruler of the Nordic Sea Hu

Reservohvitseride võistkond 1997. aasta Erna retkel kandmas palki, mille raskust proovisid ka Hiina kolonelid.

Erna Raid 1997: the team of reserve officers carrying a log which was also tried by the Chinese colonels.

(quick-tempered) visited the ruler of the Middle, Hundun (chaos), who was known as a kind host. Shu and Hu decided to thank him for his hospitality. They said that each person has eyes,

Hiina võistkonnad on Ernal katsetanud mitmeid uudseid, spetsiaalselt Erna retke jaoks loodud varustuse elemente ja toonud näha oma uue käsituli relva. At Erna Raid, the Chinese have experimented several new elements of an equipment specially created for Erna Raid, and brought a new automate rifle to see.

ears, a mouth and a nose – thus seven orifices in their head -, to see, hear, eat and smell. Hundun did not have any limbs or natural orifices, thus his life was not wholesome. Shu and Hu decided to cut the necessary orifice into him. They took an axe-like device and cut seven orifices into Hundun in seven days: for eyes, ears, nose and mouth. Unfortunately Hundun cried out loud during this unpleasant procedure and died, but of him the Earth and Space came into being.

The morale of the story: it is not easy to be hospitable. ■

Comments

¹ This is the old Chinese calendar. Some sources say that the most primitive version of it was used in China already in the 14th century B.C. Europeans know this calendar as a 19-year cycle or the Meton cycle calendar. It is assumed that the Chinese got this system from the Persian Partia dynasty that in turn had taken it from the Babylonians in the 3d century B.C. Contemporary Chinese calendar was accepted in the period of 7th – 10th century. *Wei* means "sheep".

² Saying of the late Tõnu Piip, a founder of the Erna Society.

³ The author is not able to provide a guarantee for such cases but there is a saying: do not go to the forest, if you are scared of wolves!

BIRTH OF THE ERNA-ORGANIZATION AND ITS OPERATIONS IN 1941

Ülo Jõgi, a participant in action of Erna group writes about landing of Erna group, its background and history in the point of view of participant.

Ülo Jõgi

In 1939 and 1940 young men escaped from Estonia to Finland to join the Finnish army as volunteers and fight against the Soviet aggression. However, young men who left to Finland at the beginning of the year 1941 did not have this motivation. The occupational power started to show its ruthlessness. In Estonia a total psychological and physical attack was launched against all democratic and independent ideas. Communists turned upside down everything related to our independence and love for freedom. Instantly white had become black and vice versa. Our people, who had been taught to love their fatherland and if necessary, fight for our independence, did not understand all this.

Young Estonian men in Finland

Young people who had decided to escape to Finland were affected by many factors. Some were afraid of detention, others feared the unpleasant situation. They were idealists, hoping that somehow they might be able to fight for our independence in a foreign country more successfully than in Estonia.

The winter of 1940/1941 was very cold, ice was strong and about twenty young men, students and schoolboys used this way for escaping. There were already definite signs that it was only a matter of time, when Germany would attack the Soviet Union. Although the Finns had only just lost the Winter War they had still managed to maintain their independence. They wanted to win back East-Karelia and now there was an opportunity to co-operate with Germans and join this military operation. Simultaneously, the Estonians living in Finland, major Kristjan and mister Vellner decided that the time was ripe to make an agreement with the Finns and train

the newly arrived young men to become radio telegraphers, who could be sent to Estonia with a recce task. With the consent of the Finnish General Headquarters and with direct assistance of major Hallamaa, chief of the Finnish radio reconnaissance, the training of these young men started. Their instructors were Finnish officers and NCOs and secretly the training took place in the region of Espoo on an island of Staffani in spring 1941. There were 15 of us and from this moment we belonged to the Finnish Army. For the purposes of conspiracy we did not wear the Finnish uniform then and communication with local people was not recommended.

A Row about the Oath

On June 22 Germans declared war on the Soviet Union. By that time we were ready to be used as radio operators where necessary. Finland's entering the war was only a matter of days and Estonians, living in Finland were being assembled in Helsinki in order to establish a voluntary unit for going to Estonia. Those trained on the island of Staffani were given the Finnish uniform and they started practical exercises to test their theoretical knowledge. This meant using miniature, portable radio stations on terrain.

During the first days of July those who had got special training on the Island of Staffani were joined by Estonian volunteers, conducting military exercises in Munkkiniemi. On July 24 we all gave an oath in the yard of a schoolhouse there. It appeared that Germans called the whole group "Erna" and two German liaison officers *oberleutnant* Reinhardt and *Sonderführer* Schwarze had also joined the group. Commander of the group was colonel Henn Ants Kurg and already before giving an oath we had the first conflict with the Germans. They

wanted us to pledge allegiance to the *Führer*, but our Kurg refused to have our volunteers swear such an oath. We were not Germans, we were Estonian volunteers, ready to co-operate, but without any commitments to Hitler. After lots of disputes an agreement was reached that being in the service of the Finnish army, we shall give the oath of loyalty to Finland. Thus we managed to avoid the unacceptable status of a German soldier. 15 specially trained men and 52 volunteers from all over the country participated in this ceremony. There were two attorneys, one commercial director, police and civil officials, teachers, military people, fishermen, students and representatives of several other professions, their age ranged from sixteen to fifty-seven. As regards officers, in addition to col. Kurg we had major Hindpere, lieutenant Lossman and ensign Grau.

A Vague Period

At the beginning of July the "Erna" group was sent to the Island of Pirtti. Thinking back it seems that the course of their operation was not completely decided yet. There were too many new versions. At the headquarters of the Cellarius group located by the German Embassy in Helsinki and subject to the German Reconnaissance Board different plans had been devised for deploying this unit to Estonia. The commander of the operation was supposed to be *Oberleutnant* Reinhardt and colonel Kurg would be his subordinate.

This would have been a paradox that a high-ranking officer had to be a subordinate to a lower ranking officer especially for conducting such a complicated operation in a foreign country and among foreign people.

However in this particular case the decision was made in Finland and concerned men, who belonged to the Finn-

ish armed forces as volunteers. It was a direct responsibility of the Finnish relevant authorities to send the men across the Gulf of Finland and it was up to them to decide how and by what means this would be done.

Another question was where and when should this unit be used. It was a fact that the men had very poor weapons. Approximately twenty outdated machine guns, each man had a FN pistol, caliber 7.65, hand grenades, explosives, radio stations and receivers. Evidently this was not a combat unit. However it could have been used as a primitive Finnish-type guerilla unit with the main task to gather reconnaissance information and disturb the enemy's rear areas if possible.

Decision for the Assault Landing

It was decided to send the whole unit to Estonia as an assault landing. But there was no unanimity in how to do it. Exercises were conducted in disembarkation from baywatch ships to boats, landing in boats and moving forward on terrain, but this was all.

One day something happened, which brought excitement to our routine life. The Red Army's floatplane MBR-2 had been forced to land near the Finnish coast and the Finns agreed to give it to our disposal. A pilot by the name of Grauen was also a member of the Erna group. Immediately a new version of the assault landing propped up. The floatplane had to take a small number of well-armed men to the Lake of Kahala, from there they would move forward to the coast and build a bridgehead for the assault landing.

This was the plan, but when Grauen attempted to fly the plane, it did not take off from the water surface, although all unnecessary things were thrown out and the number of those on board was reduced. Still the plane did not take off. The general opinion was that the plane was not in complete working order and so we had to give up this version.

Many years later, when I met Grauen, he admitted that he had considered the plan too audacious and doomed to fail, thus he had not even tried to take the plane off.

Days passed by on the island of Pirtti and we only heard about successful operations of the German army everywhere, including in Estonia. The men were glum and a question arose, why we should go there, if the enemy had already been edged out.

Väljaõppe alguses 1941. aasta kevadel kandsid tulevased ernalased tsiviilrõivaid. In the beginning of training in spring 1941 the future Erna group participants were wearing civil clothes.

The next plan was as follows: we were supposed to use three types of vessels for the assault landing. First two small fast boats, accommodating three to four men had to sail. They were supposed to land first in the Bay of Kolga, close to the village of Salmistu and form a bridgehead. At the same time three usual, slow fishing boats had to arrive there, taking to the coast the main group, which had arrived in four Finnish baywatch ships.

As different vessels had different speeds the fishing boats had to start first, followed by small fast boats and finally the baywatch motor ships VMV-17. *Oberleutnant* Reinhardt commanded fast boats, five members of the Erna group were located in each of the fishing boats and the remaining 38 men, including all four officers were on baywatch ships.

Confusion at Sea

On July 9 the conditions seemed to be suitable, the weather was quiet, giving us hope that landing would not cause any problems. At 2200 hours when the first groups had already started, captain Karring, commander of the improvised fleet informed that a big fleet had just started from the raid of Tallinn in the direction of Kronstadt. Still, captain Karring and other officers decided that by the time our ships

reach the Estonian coastline the fleet should already have passed the place where the assault landing had been planned.

This was only an assumption. In reality when the two first groups approached the Estonian coast they got between the convoy ships of this fleet, because the convoy also included the dry dock of Tallinn, moving much slower than they had expected. The convoy's escort ships were patrolling at sea and floatboats in the air, thus there was no hope we could get through unnoticed and both groups decided to turn back to Finland separately.

Baywatch ships arrived at the agreed area just when the last convoy ships were passing. They were noticed, but under smoke screen they still managed to get to the meeting place. But neither men nor boats waited there. Fortunately they had lifeboats on board, which they could use for landing.

Landing

As a nice surprise, the enemy did not notice their arrival. They left the boats on the beach and marched towards inland as fast as they could. The problem was that colonel Kurg did not have any maps to direct their movement. *Oberleutnant* Reinhardt had all maps, but he was nowhere to be found. How-

ever, some men knew the surroundings.

They crossed Tsitre road and continued in the direction of Narva road, where large forests started. There was no direct danger.

They met the first guerillas, the so-called "forest brothers", who helped them to get food and have a rest in the farms, where they had been hiding. In the dusk they had to move forward to Mustjõe, where they stopped for rest. The only ones who did not have time for a rest were radio operators. Communication with the center was good and it appeared that *Oberleutnant* Reinhardt and the others had turned back to Finland. They announced that the men who had lagged behind should attempt a new landing on July 13 on the coast of Rutja.

As the first day in Estonia had been exhausting, the men could rest and treat their feet while waiting for fresh information. In the evening one of the patrolers came back running and announced that a fighter unit of approximately 200 men and a couple of APCs had deployed from their base to conduct raids in this area. They managed to escape their pursuers by a short forced march and thanks to local farmers everybody got a hot dinner.

Further Colonel Kurg had planned to move towards the village of Anna to observe traffic on Tartu road.

Rutja assault landing fails

In Finland, on the island of Pirtti preparations were made for the next assault landing to the beach of Rutja. This time the men who had to form the bridgehead were on three fast boats. The rest of the men were on one baywatch boat and escorted by two baywatch ships. Although they had already noticed the dark coastline and everybody was ready to land soon, this operation was not a success either.

We saw light flashing in front and cannon shells flew about our heads and exploded in the water, close to the guarding ships. As the enemy had discovered us we made a U-turn back to Finland and had to return to our main base again, disappointed.

According to a Leningrad radio broadcast on July 14 the crusader Artjom had destroyed Fascist boats, which were attempting an assault landing near Rutja. Officers and sailors were rewarded for this "heroic" deed.

The first battle

On July 15 colonel Kurg and his group moved forward towards Viskla; the reconnaissance group, sent in advance moved towards Ravila, where they came across an enemy motor transport column. A battle broke out and the first member of Erna group was killed and two were wounded. Chairman of the war tribunal and other functionaries were in the attacked motor transport column. They were on their way to Ardu to judge imprisoned persons there. Because of this battle the tribunal did not take place as the functionaries were killed in the battle.

The main group was impatiently waiting for the reconnaissance group to return, as the agreed returning time had passed long ago. They arrived only late at night and reported of the events.

As raids could be expected everywhere in the neighbourhood very soon, they had to disappear fast. It was raining heavily, their clothes were wet and the men needed rest and food. On July 16 they stopped at a narrow path in the forest but at night machine guns opened fire at the camp, grenades exploded and a battle broke out. They still had to escape fast to get rid of their pursuers.

To Kautla!

The whole group except for two radio operators assembled to a remote bog to offer resistance. Despite the sudden attack the radio operators did not leave the radio station behind, it took some time to disassemble it. The main group broke loose of the raiders and moved forward to the region of Paunküla, where they met local "forest brothers", who recommended them to move to the bog island of Kautla, where lieutenant Jaanhold, who had escaped from the Red Army's cavalry unit in Tapa, was already waiting with his men. The men had just arrived there with their horses and complete battle equipment to fight against communists with other Estonians.

Most of the men arrived at Kautla on July 17, but radio operators arrived two days later, after having wandered around in the forest.

As *Oberleutnant* Reinhardt and other members of the Erna group still did not know what was going to happen to them, colonel Kurg had the power to act at his own discretion and not to wait for the arrival of the high-ranking German commander.

Information about the landing of Erna in Estonia spread near and far. The nervous propaganda of the Russians, calling for the Estonian people to destroy the white Finnish snakes, who have arrived from Finland and put their scabby snout in the flower garden of the Soviet Estonia contributed to the spreading rumours.

The next days in Kautla were busy. Men came from near and far in groups and individually and wished to join the Erna group. Besides representatives of other groups arrived, willing to agree about future co-operation and possibilities of communication.

At the same time those who were in Finland understood that the enemy was upset and new assault landing would not be reasonable. Due to radio communication it appeared that there were enough men in Estonia, who were willing to fight, if only provided with more weapons and other equipment. Thus it was not necessary to increase the number of Erna-members in Kautla. It was more important to send men to other regions of Estonia with a separate reconnaissance task. Besides, most of the trained radio operators were still in Helsinki.

Arrivals in twos

Then they decided to start sending pairs of men with radio stations and parachutes to Estonia. Only one man had parachute-jumped before, but that was not a problem because everyone wanted to arrive in his homeland before Russians were edged out.

So they started to take men in pairs on a German light bomber He-111 to the enemy rear area. Two first pairs started off on July 21. One had to go to Kohtla-Järve, the other to Kautla. They were instructed for some minutes how to land in the forest and that was it. Besides we were asked if we agreed to jump, as this was the volunteers' decision.

And so we started off in pairs, often carrying containers with weapons, cartridges, spare parts for means of communication and first aid kits. When the first teams had jumped, the next was waiting for its turn until we landed at Malmi airport in Helsinki. In the surroundings of Kohtla-Järve we got anti-aircraft fire and later the pilots lost orientation and could not find Kautla.

Our day

But all this did not disturb us any more. The next day was our term. Every-

thing went fine. On the morning of July 23 we were on the island of Kautla and reported to colonel Kurg about our arrival. He commanded us to move to the hills of Neeruti to observe the HQ of the 8th army, accommodated in the manor of Porkuni.

On July 26 a man jumped with a container of hand grenades and machine gun magazines in the surroundings of Kautla, but landed approximately twenty kilometers northeast in the yard of a chairman of the executive committee.

On July 27 a team had to jump near Tallinn, but they got near Viitna. The other team had to jump into the region of Rapla and by a miracle they got there.

On July 28 one team carrying bandages and ammunition jumped more or less in the surroundings of Kautla and on the same day the last 15 men with *Oberleutnant* Reinhardt and lieutenant Marnot from Tartu jumped from Junkers. This last group finished landing and sending equipment by air as already on July 31 the German *Wehrmacht* banned sending weapons to Estonia.

About 1500 runaways were in the surroundings of Kautla, but only 200-300 men had some kind of a weapon. Our radio operators, who had been sent to different groups, (one team to Hirvelaane battalion, the other to colonel Leithammer in Mahtra) informed us about large guerilla ("forest brothers") groups who applied only for ammunition and weapons.

In action

But this did not suit Germany. Unfortunately even those containers, which had been sent to us before, often tore loose from the parachutes and were never found. Also the pilots' power to find way above the Estonian terrain, covered with forest, were quite poor. Besides sending daily notices about the movement of enemy forces, the men launched some surprise attacks, e.g. in the center of Albu rural parish against the fighter battalion soldiers, who had rudely burned down a farm with a family.

The Red Army had noticed our active operations in the surroundings of Kautla. All recce data in the neighbourhood confirmed that major units are assembling round the bog of Kautla. More and more enemy agents tried to penetrate into the "forest brothers". These circumstances forced us to increase general alert. Ardu-Järva-Madise road was blocked by trees and the bridge was

Erna grupi radistid väljaõppel Soomes 1941. aasta suvel.
The radio operators of Erna group at training in Finland in summer 1941.

mined with the order to explode it as soon as the enemy appears.

Attack of Fighter Battalions

On July 31 the enemy's regular army units, fighter battalions and the Latvian communists encircled the area and the forests were searched. We could not avoid battle as two platoons of the main Erna group had gone to look for weapons, sent by parachutes and it was impossible to call them back. Therefore colonel Kurg gave an order to those parachutists who had arrived only two days ago, had better weapons and had had more rest to stand on a defence position approximately a kilometer from the camp and delay the enemy in order to gain time to take children and women out from the enemy's grasp and liquidate the camp.

Major Hindpere arranged front and flank defence to lead the column of armed "forest brothers" to the west when we heard battle noise from the location of our parachutists. The battle lasted for more than half an hour, then the fire subdued and all was quiet. In a little time we heard the noise of vehicles again and then the enemy's heavy machine guns restarted. Light weapons of our men responded. Grenades exploded endlessly. The enemy fire became fiercer, but ours was going to subdue slowly as ammunition was finishing and we did not have

any supplies. Some single bursts of the submachine gun and all was quiet.

Soon sweating and dirty men arrived, their only weapon being a Finnish army knife. Not a single round or hand grenade. Two had been killed on the battlefield and one seriously wounded had been taken to a remote farm. During the battle colonel Kurg had sent reinforcements, but they had been late and had not managed to do much.

A long escape

We were waiting for the enemy to approach, when we heard shooting from Kautla farm. The fighter battalion had quickly conquered the farm and killed its inhabitants. At 1700 hours the Erna main group and men who had joined them managed to assemble again and start moving to the west through forests, which had already been searched. Many men were missing; they were on patrol or had to stop the enemy on different locations. But we could not wait any more.

In the period of August 1 - 4 campsites were repeatedly changed. Recce said that soldiers were on sentry posts in remote forest farms and village roads and several spies had been sent to different locations. After a battle against the enemy's recce platoon we decided to break through to the German army in order to avoid major losses. This happened on August 6 and the men operat-

ing under the name of Erna group were now subjected to the 311. Infantry regiment, with which they continued till the end of the war under the name of Erna battalion. The reason why this major operation brought along relatively little losses to "forest brothers" and Erna group was that the enemy was afraid of entering the forest. Considering the relation of forces the operation could have ended much sadder for Estonians.

Massive repressions of communists against peaceful people

Unfortunately people of the neighbourhood did not escape major losses, as after the failed operation the red fighters vent their anger on everybody whom they came across. The surrounding farms were burnt down and people were killed brutally.

The commander of the battalion was still colonel Kurg and all men who came from Finland still wore their Finnish uniform. "Forest brothers" and others, who had joined them in the forest and expressed their willingness to be members of the established unit, had already been recorded in the statements. There were 62 men plus 3 officers and 28 soldiers, who had arrived from Finland. The remaining 65 men were still completing their recce tasks and three had been killed. Immediately after the battalion joined the German army the Estonians, who had participated in capturing Tartu, 194 men and one woman also joined the battalion.

The four-week operation of the Erna group at the enemy rear area was possible only due to the unselfish and self-sacrificing help of the local people. Later the German army supplied the battalion.

Erna battalion

Erna battalion as such operated until the liberation of Tallinn. The German units moved mainly on big roads, but this battalion moved on the area between those roads. Tallinn was liberated on August 28.

Then the battalion was reorganized again. Some of the men left on the basis of contracts, but 111 new volunteers joined the battalion in Tallinn. Colonel Kurg was wounded near Tallinn and major Hindpere became the commander. Colonel Kurg did not withdraw because of being wounded, but because he could not arrive at a consent with *Oberleutnant* Reinhardt. He said that he had not wanted to be an ad-

jutant for a Prussian Junker. Such contradiction between Estonian officers and Germans were frequent and as time passed and more "rulers" arrived the clearer distinction was made between them and us, i.e. the local people.

Erna group in Saaremaa

Already before Tallinn was free two teams of the Estonian radio operators were sent to Saaremaa by parachutes to continue their operations at the enemy rear area. On the morning of September 9 the 1st battalions 1st company made a successful assault landing to the island of Vormsi and on Sept 12 joined the battalion again to participate in the assault landing to the northern coast of the Island of Muhu. This time the German units also participated and on September 16 they crossed the embankment of Muhu and conquered Orissaare.

Then they moved further to the west with Germans. They encountered almost no counter action and when they arrived at Kaarma on September 22 the members of the reconnaissance patrol, who had so far operated on mainland arrived there as well. On the same day those two teams that had so far operated in Saaremaa joined us. On September 27 we received an order to prepare the battalion for march and go to Tallinn where the battalion had to be disbanded. By October 10 the Erna battalion had ceased to exist.

445 volunteers

445 Estonian volunteers participated in units known by the name Erna. Before joining the Germans three men who had arrived from Finland were killed, seven of those who joined later were killed also. All in all ten men were wounded. Until dissolution of the battalion 10 men who came from Finland were killed and 17 of those who joined later. The numbers of the wounded were respectively 11 and 26.

After the dissolution of the battalion most of the men who had come from Finland returned there, as co-operation with Germans did not work out. Hopes that the former Estonian independence shall be recognized by the new conquerors had disappeared completely. However they joined the Finnish army as their enemy was the same.

When it became obvious by the beginning of 1943 that Germans would lose the war, many young Estonians fol-

lowed the example of Erna members and instead of the German mobilization chose Finns for their new partners. By the beginning of 1944 so many of them had assembled that an Estonian regiment IR 200 was established; besides 400 men had joined the Finnish navy. At the same time the Finns also developed suspicions against their former partner, so they trained new men in radio counter intelligence who had to inform the Finns about the behaviour of the Germans in Estonia. In return they were allowed to act as liaisons between the Estonian underground national committee and the former politicians of the Republic of Estonia in the west.

This group was the direct successor of the specially trained Erna group and four of them were members of the initial Erna. 15 of them were sent to Estonia before the Red Army arrived and their destiny was tragic: 11 men were killed in battle together with the "forest brothers" or were captured and brutally killed and five men were caught and sentenced to a total of 100 years in prison.

Bitter disappointment

In the later soviet "historical researches" all members of Erna were called bandits, who raped, killed and robbed the real Estonians, being drunkards on the German army's payroll.

Everyone, who had fought as "forest brothers", members of Erna or any other voluntary groups since the summer of 1941 were later, when they served in the German or Finnish army, convinced that after the war all countries shall have their former borders and independence as it had been allowed by the Atlantic Pact. 26 countries, led by the USA and England had signed this pact. And as we believed it we had a moral obligation to fight for the independence. The same belief was the reason why groups of "forest brothers" emerged after the war.

After Estonia regained independence we had some young officers and NCOs who followed the Erna group's 1941 route. From these enthusiasts the Erna Society was formed, which started to arrange extremely popular military-sporting competitions. And these are popular not only in Estonia. Already in 1995 the Erna competition became international.

I feel proud that the memory of the Erna group has become an event for enhancing international friendship. ■